

Ornithologie van Nederland, 1962

door

C. G. B. TEN KATE

1 (234). *GAVIA IMMER* — IJsduiker *)

28 jan., ex. in verrregeande staat van ontbinding, Texel, Horsplaat (snavel lang 92, hoog 26 mm; schedel in mijn coll.) (Peeters); 21 dec., 2 ex., Terschelling, voor Noordzeestrand (Tanis).

3 (236). *GAVIA ARCTICA* — Parelduiker.

Veluwemeer-N, gedurende ca 2 weken van 19 febr. af (de Wilde); A'damse Bos, Nieuwemeer, 23—28 dec., 2 ex. (VWG A'd.Bos); Nauerna, NH, 20 jan. (Muusers); Hondsbossche Zeewering, De Putten, 18 maart (Rampen); Den Haag, vijver Pinksterbloemplein, 16—21 nov. (Schattenkerk c.s.); Braakman, ZVL, 18 nov. en 23 dec. (v.d. Weghe c.s.).

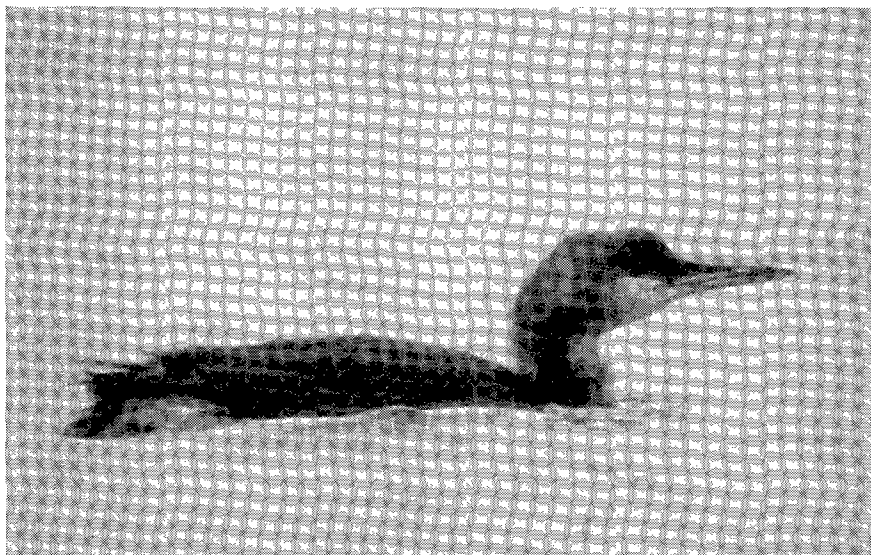

Foto B. MUUSERS

Fig. 1. Parelduiker (*Gavia arctica*), Nauerna, 20 januari 1962.

4 (237). *GAVIA STELLATA* — Roodkeelduiker.

Binnenland: Someren, Beuven, NBr, 13 jan., 2 ex. (v. Aerle); Reuver, Belfeld, L, 26 nov. (gevangen en geringd vrijgelaten) (v. d. Hombergh c.s.).

6 (231). *PODICEPS GRISEIGENA* — Roodhalsfuut.

26 aug., ad., Dreischor, „Dijkwater”, Z (Ko, Pel).

De verdere gegevens betreffen: O. Flevoland, Harderwijk, Utrecht (fort Blauwkapel),

*) Voor gebezigde nummering, afkortingen, tekens enz., zie Limosa 30: 83, 32: 37, 33: 19 en 35: 46.

Naardermeer, Amsterdam (A'damse Bos), Haarlem (Mooie Nel), IJmuiden, Zonnemaire, Z, Cadzand (Het Zwin) en Braakmanpolder.

7 (230). *PODICEPS AURITUS* — **Kuifduiker.**

[1959: 26 en 31 aug. en 6 sept., Hondsbossche Zeewering, De Putten (P. Boer c.s.).]

Binnenland: Almelo, 26 febr. (definitief gedetermineerd op witte vlekje vóór het oog) (Maaldrink).

De overige kaarten betreffen: *IJsselmeergebied*: Ketelmeer, Veluwemeer, Nieuwe Meer (A'damse Bos), Kinselmeer en Wieringerwerf; *Noordzegebied*: Bloemendaal, AW-duinen en Colijnsplaatlaag, NBev.

8 (232). *PODICEPS NIGRICOLLIS* — **Geoorde Fuut.**

Broedgevallen: Kennemer duinen, Vogelmeer, tenminste 2 (H. Niesen).

De verdere kaarten betreffen: Waddenzee bij Texel, Veluwemeer, Knardijk, Gerritsfles bij Kootwijk, Nieuwkoopse Plassen, haven Scheveningen, Oosterschelde bij Yerseke, Braakman, Steenbergse Vliet en Huisvennen bij Boxtel.

10 (224). *OCEANODROMA LEUCORRHOA* — **Vaal Stormvogeltje.**

30 okt., dood ex., Scheveningen, strand (verzameld) (Regeer): 17 nov., idem (Sw); 10 dec., ex. aldaar, in haven (E. Schuiling e.a.); 16 dec., IJmuiden, Buitenhaven (Bi).

11 (223). *HYDROBATES PELAGICUS* — **Stormvogeltje**

27 febr., dood ex., Noordwijk a/Zee (Vj. 10: 362).

[Tot nu toe waren geen febr.-gevallen bekend (zie Avif. Ned.: 11) (t.K.).]

18 nov., dood ex., Scheveningen (Vj. 11: 107).

12 (225). *PUFFINUS PUFFINUS* — **Noordse Pijlstormvogel.**

23 juni, ad., Noordzee, Noord Hinder (Bi); 5 sept., Texel, Polder Eendracht (Vj. 10: 467); 27 okt., Domburg (Lebret).

[Juni waarnemingen waren tot nu toe niet bekend (zie Avif. Ned.: 11) (t.K.).]

15 (227). *PUFFINUS GRISEUS* — **Gauwe Pijlstormvogel.**

28 okt., 2 ex., Scheveningen, haven (kijker: 12x; afstand: 400 m; geheel bruin-zwarte vogels, met zeer lange smalle vleugels, waarvan de onderzijden een witte lengtestreep hadden, typische Pijlstormvogel-vlucht) (Sw, Ki, Oo) (**).

16 (228). *FULMAREUS GLACIALIS* — **Noordse Stormvogel.**

Over de vele in febr. en maart, vrijwel uitsluitend aan de kust aangetroffen dode of gevangen voorwerpen bevinden zich in het archief kaarten over ca 260 ex., afkomstig van: Texel: 19 febr., 30 ex. (Peeters); Egmond—Castricum: 11 maart, 9 ex. (Verkerk); Wijk a/Zee—IJmuiden: 18 febr., 11 ex. (idem); Zandvoort: 17 maart (Kr); Katwijk a/Zee: 17 febr.—9 maart, 144 ex., met maximum van 65 op 25 febr. (H. en F. Niesen); Katwijk—Scheveningen: 19 febr., 3 nog levende ex. (Diedrich); Wassenaar: 17—18 febr., 4 ex. (Rampen); Scheveningen: 18 febr., 16 ex. (H. en P. Waldeck) en 18—19 febr., 10 ex. (F. de Boer c.s.); Haagse W.L. Duinen: 25 maart (Meijendelonderzoek); Schouwen: 18—24 febr., 13 ex. (Viergever c.s.); N. en Z. Beveland: 18 febr., 10 ex. (Wielewaal 28: 148); Westerschelde, Hoofdplaat—Terneuzen, 25 maart, 5 ex. (v. d. Weghe).

Verder één vondst uit het *binnenland*: Rotterdam, 18 febr., Kralingse Plas (Ou). Buiten bovengenoemde periode vallen de volgende vondsten van enkelingen:

26 jan., Wijk a/Zee (Swart); 9 april, Zandvoort (idem); 22 april en 2 juni, Haagse W.L. Duinen (Meijendelonderzoek); 14 juli, Ameland (Van. 15: 203); 8 sept., A'damse Bos (VWGr. A'd. Bos) en 30 okt., Scheveningen (Regeer).

Tenslotte 4 gevallen van blijkbaar normale vogels: 17 febr., Den Haag, Verversingskanaal (Wa); 3 juli, Meijndel en 4 juli, overvliegend ex., Kijkduin (Vj. 10: 467); 8 sept., Scheveningen, haven (Bi).

17 (222). SULA BASSANA — Jan van Gent.

IJsselmeergebied: A'da m-W, 21 sept., overvliegend juv. ex. (M. Bakker).

19 (221). PHALACROCORAX ARISTOTELIS — Kuifaalscholver.

4 maart, dood ad, Hondsbossche Zeewering; 6 mei, ad., aldaar (afstand 300 m, genaderd tot 100 m; 30 minuten waargenomen; opvallend slanke snavel: geen wit aan kop of lichaam; duidelijk kleiner dan Aalscholver; kleine kuif) (Vj. 10: 461); 31 aug., 3 ex. → ZW, langs kust, haven Scheveningen (kijker: 15 x 50; afstand: 200 m; klein, zonder wit op buik of kop; dunne snavel; slanke hals; zeer zwart) (Wa).

[Voor andere recente waarnemingen, zie Lim. 35: 48, naar De Giervalk 51: 71) (t.K.).]

21 (177). ARDEA PURPUREA — Purperreiger.

Broedgevallen: Noorden, ZH, 326 bewoonde nesten (Vj. 10: 417).

25 aug., 19 ex. → Z, Hurweense Kil, G (Lebret); 13 okt., Oostvoorne (de Visser c.s.); 25 okt., Zwartemeer-W (Koridon).

23 (179). EGRETTA GARZETTA — Kleine Zilverreiger.

28 mei, Beusichem, G, in een uiterwaard (kijker: 7 x 42; afstand: ca 40 m; vrij klein, slank, wit; snavel zwart; poten zwart met gele tenen — gezien bij opvliegen: korte afgeronde vleugels; egrettes niet opvallend; w.s. 1-jarig; 30 mei ook waargenomen door Baron van Lynden, die de waarneming bevestigde) (Entrop) (**).

26 aug., ad, Nieuw Vossemeer, NBr (kijker 12 x 50; afstand: 30 m; bij dijk naar St. Philipsland, buitendijks, op het schor; vloog, na 2x opgestoten te zijn, naar het slik bij de dijk, waar hij wat stond te „suffen” met ingetrokken hals; spierwit; duidelijk lange veren bij borst; afhangende kuif; snavel grijs met zwarte punt; poten zeer donker, met gele tenen; een stuk kleiner dan Blauwe Reiger (Moller Pillot, Mandos, Mols, Strik) (**).

25 (181). NYCTICORAX NYCTICORAX — Kwak.

20 april, 5 ex., Vlaardinger Vlietlanden (Vj. 10: 362); 15 aug., juv., Ospelse Peel (Vj. 10: 417); kort vóór 16 aug., juv., Werkendam, Biesbosch (ziek aangetroffen, volgende dag dood) (de Reuver); 26 aug., juv., vliegend boven meerdijk, Veluwemeer-N (Sw, Nu, Tj, Wo); 8 sept., 4 ex., Biesbosch, Keizersdijk (Vj. 10: 467); 15 sept., juv., geschoten te Someren, Lierop. NBr (in verzameling Gem. Politie Eindhoven) (de Reuver).

26 (182). IXOBRYCHUS MINUTUS — Woudaapje.

Broedgevallen: Renkum, Noordberg, G, 1 (Vj. 10: 417); Valkenswaard, visvijvers, NBr, 1 (ook in 1961) (Vj. 10: 467); Stiphout, Leemkuilen, NBr, 23 mei, paartje (Wa, Ki, Sw); gedurende broedseizoen steeds 2, roepende ex. (v. Aerle).

6 mei, Acquoi, G (Middelma); 7 juli, Oisterwijk, Middelste Kolkven, NBr (Vj. 10: 417); 15 juli, Heijthuisen, L (Spreuwenberg); 17 sept., juv., Zwarte Meer-W (Koridon).

28 (172). CICONIA CICONIA — Ooievaar.

Broedgevallen: *Nederland*: 51 door paren bewoonde nesten, waarvan 41 met broedresultaat (106 uitgevlogen jongen) (Vj. 10: 449).

21 febr. 1 ex. → N, De Bilt, U (Vj. 10: 362); 27 mei, 1 ex. → Z, Ermelo, G (J. v. Dijk); 9 juni, 3 ex., fouragerend tussen vee, Ermelo, Telgt (Sevinga, N. v. d. Beek e.a.); 18 juni, 2 ex., Wittem, L (vlogen later → ZO) (Swart).

29 (173). CICONIA NIGRA — Zwarte Ooievaar.

Wieringermeer, 18 aug., een aldaar al enige dagen vertoevend ex. met gebroken poot, door politie naar Artis gebracht (Dr. Jacobi); 24 aug., een 2e ex. aldaar (telef. meded. aan „Artis”); Katwijk — Wassenaar, duingebied, 20 aug., 1 ex. (Jhr. v. d. Does); 22 aug., idem (Speek); 23 en 24 aug., 2 ex. (Rampen e.a.); 26 aug., 1 ex. dood gevonden en naar Rijksmuseum Leiden gebracht (idem); 10 sept., laatste waarneming 2e ex. (idem); Frederiksoord, Dr, 10 sept., overvliegend ex. (Vj. 10: 467); Uithuizermeeden, Gr, 22 sept., ad. (Ir. Klevering); 1 nov., 1 ex. (Vj. 11: 107). [De laatste datum was tot nu toe ook reeds 1 nov. (zie Avif. Ned.: 17) (t.K.).]

30 (174). PLATALEA LEUCORODIA — Lepelaar.

Broedgevallen: Terschelling, Boschplaatreservaat, Tweede Duintjes, 1 (2 jongen grootgebracht) (Vogels Terschelling: 17).

20 jan., 3 ex., aan sloot tussen A'damse Golfclubterrein en Abcoude (Warnders); 19 febr., 12 ex., overvliegend, Wageningen (Vj. 10: 331).

32 (184). PHOENICOPTERUS RUBER — Flamingo.

14 okt., Veluwemeer - N (Nu, Tj, Wo); 21 okt.-26 dec., Veluwemeer - Z (geen ringen aan poten) (Coldewey, Nu, Sw, Tj, Wo, N. v. d. Beek, J. v. Dijk, v. d. Heide, Meijerink, IJzerman) (door C.N.A. beschouwd als ontsnapte vogel).

[De waarnemingen op Vlieland (23 dec.) en Schiermonnikoog (25 dec., vermeld in Vj. 11: 107, zijn niet aanvaard door de C.N.A.) (t.K.).]

34 (200). ANAS CRECCA — Wintertaling.

(—). ANAS CRECCA CAROLINENSIS.

[1937: 28 april, ♂, Z.H. Biesbosch (zie verder Lim. 35: 226) (*).]

20 maart, ♂, St. Jansteen, Groot-Eiland, Z (zie verder ibidem) (**).

36 (201). ANAS QUERQUEDULA — Zomertaling.

27 okt., 2 ♂♂, Marken (Kr, Garrelfs).

38 (199). ANAS STREPERA — Krakeend.

Broedgevallen: Ketelmeer eilandje, 1; Veluwemeer-Z, 4e eilandje, 1 en 3 met eieren van Krakeend + Krooneend (A. v. d. Berg) (zie verder Lim. 37: 5) (t. K.).

De verdere gegevens betreffen: *IJsselmeergebied*: Kampereiland: Zwartemeer-W, max. (15 juni) 13 ex. (Koridon) en Kattenwaard, 30 okt., 14 ex. (idem); O. Flevoland, hoofdzakelijk Knardijk, met max. van 14 ex. op 7 juli (J. v. Dijk) en Veluwemeer-Z (max. ca 120 ex., op 26 sept.) (idem); Ermelo (idem); Huizen (Kr), Diemerzeedijk (Swart), A'damse Bos (idem) en Marken (idem); overig *N. Holland*: A.W. duinen (ook de c-waarnemingen) (H. Niesen); *Z. Holland*: Leiden (Vj. 10: 467), Scheveningen, haven (Vj. 10: 467), 's-Gravenzande (de Visser) en Numansdorp (v. d. Lee); *Zeeland*: Braakman (Lebret, v. Impe); *N. Brabant*: Nieuwe Merwede bij Jacominaplaat (Ou) en Strabrechtse Heide (B. J. Wittgen).

40 (203). ANAS ACUTA — Pijlstaart.

Broedgevallen: Terschelling, ca 15 paar (Vogels Terschelling: 19); Texel, tenminste 4 paar (Avif. Texel: 10); Braakman, 4 juli, ♀ met 3 pulli (v. Impe).

Foto A. VAN DEN BERG

Fig. 2. Krooneend (*Netta rufina*) in de omgeving van haar nest bij de Kokmeeuwkolonie op het 4e eilandje in Veluwemeer-Zuid, bij Harderwijk.

42 (205). NETTA RUFINA — Krooneend.

Broedgevallen: Veluwemeer-Z, 3e eilandje, 1; 4e eilandje 6 en 5 met eieren van Krooneend + Kraakeend of Wilde Eend (A. v. d. Berg) (zie verder Lim. 37: 5) (t.K.).

Foto A. VAN DEN BERG

Fig. 3. Pulli van de Krooneend (*Netta rufina*), uitgebroed door een lokeend uit eieren van een te vol nest op het 4e eilandje in Veluwemeer-Zuid.

O. Flevoland: de gegevens betreffen bijna allemaal het nieuwe broedgebied Veluwemeer-Z (zie boven), met maximaal (17 april) 15 ♂♂ + 6 ♀♀ (J. v. Dijk); Wageningen, 4 maart, 4 ♂♂ (Vj. 10: 362 en 418); Vinkeveense Plassen, 23 april, paartje (Vj. 10: 362); Botshol, 19 mei, 12 ♂♂ + 3 ♀♀ (de Visser c.s.); A'dam, Oosterpark, 7—28 maart, ♀ (Swart, Kr. e.a.); Fort Kudelstaart, NH, 19 mei, ♂ (de Visser c.s.); Schouwen, Schelphoek, 4 maart, 6 ex. (Vj. 10: 362); Westerschelde, Hoek, 17 april, ♂ ad. (Lebret).

44 (208). AYTHYA FULIGULA — Kuifeend.

Broedgevallen: Texel: Dijkmanshuizen, 4 paar; 't Troelje, 1 paar; De Bol, 1 paar (Wa); 3 juni, 3 paar + jongen, Dijkmanshuizen (Walter); Den Hoorn, 1 (nestmateriaal geverifieerd door Prof. Voous) (J. Maas, J. Drijver); Castricum, infiltratiegebied, 3 paar (later de ♀♀ + jongen gezien) (Verkerk, Kortenoever, Zwitser); Haagse W.L. Duinen, 116 (v. Dongen, Meijendelonderzoek); Esbeek, Het Goor en De Flaas, NBr, 25 à 30 paar (11 paar met juv. gezien) (Wi); Kampina, Huisvennen, NBr, 3 (3 ♀♀ met juv. gezien) (v. Erve, P. Leerschool).

Vermoedelijke of mogelijke broedgevallen: Wieringen, Hippolytushoef, 19 aug., ♂ + ♀ + 5 juv. (Middelma, v. Ente); A'dam, sportpark Ookmoor, 2 sept. ♂ + ♀ + 6 juv. (Blekendaal); Schouwen Den Burgh, IJssbaanplas in duinen, 21 aug., 10 juv. (Viergever, R. ten Kate).

45 (—). AYTHYA COLLARIS — Amerikaanse Kuifeend.

7 jan., ♂, Den Haag, monding Verversingskanaal (kijkers: 7 x 50 en 10 x 45; afstand: ca 25 m; opvallend witte baan tussen het zwart van de borst en het grijs van de flanken; fel witte snavelring achter de nagel en smal wit boogje direct na de basis; typische „hoge” kop; geen kuif) (Regeer, Ros, F. de Boer, Middelma, de Monchy, Schattenkerk (**)).

[Dit is het 3e geval (zie Lim. 36: 13) (t.K.).]

46 (206). AYTHYA FERINA — Tafeleend.

Broedgevallen: Texel, De Geul, tenminste 1 (Avif. Texel: 10); Den Haag, W.L. Duinen, 6 (Meijendelonderzoek); Kedichem, ZH, ♀ + 4 pulli (Entrop); Valkenswaard, Visvijvers, NBr., tenminste 15 (Vj. 10: 467).

47 (207). AYTHYA NYROCA — Witoogeend.

Broedgevallen: Maklum, Fr, 1 (♀ met 8 pulli; ♀, 5 sept. nog aldaar) (Van. 15: 213).

O. Flevoland: 27 jan., 3 ex., Ketelmeer (J. Nap); 25 sept., Knardijk (v. d. Hombergh c.s.); 22 dec., ♂, Ketelhaven (Bi); Vogelenzang, Oranjekom, 4 febr., 3 ex. (Vj. 10: 331); Katwijk, Z-duinen, 31 maart, ♂ (Rampen); Den Haag: W.L. Duinen, 27 jan.—11 febr., 1 ex.; 22 en 24 febr., paartje; 21 april, 1 ex.; 16 sept. en 27 sept.—7 nov., 1 ex. (Meijendelonderzoek); Bosvijver, 21 jan., 1 ex. (Vj. 10: 362).

48 (210). BUCEPHALA CLANGULA — Brilduiker.

12 mei, ♂, Ketelmeer (Swart, Kr.); 12 en 23 mei, ♂, Esbeek, NBr, Het Goor (Wi); 14 mei, ♂, Harderwijk, IJsselmeer (de Wilde); 28 juli, 3 ♀♀, Hardersluis (J. en O. v. Dijk); 3 aug., ♂, ibidem (IJerman); 13 aug., ♀, Lelystad (v. Erve, Wi, e.a.); 30 sept., ♂, Harderwijk, Buitenhaven (v. d. Lee. Voous).

49 (211). CLANGULA HYEMALIS — IJseend.

18—28 mei, ♂, Castricum, infiltratiegebied (Verkerk, Zwitser, c.s.).
[De laatste voorjaarsdatum was tot nu toe 13 mei (zie Lim. 36: 14) (t.K.).]

De verdere kaarten betreffen: *Noordzeegebied*: Texel, Den Haag (W.L.D.), Scheveningen—haven en Vrouwepolder, Z.; *IJsselmeergebied*: O. Flevoland (Houtribsluizen), A'damse Bos (Nieuwe Meer) en Monnikendam (De Poel).

50 (214). *MELANITTA FUSCA* — Grote Zeeëend.

IJsselmeergebied: 13 maart, Diemerplas (Swart); 27 april, A'damse Bos (Oreel, de Roever), 22 sept., Putten, Nulde (N. v. d. Beek); 4 nov., Houtribsluizen (Te c.s.).

Zomerwaarneming: 29 juli, Dollart, Punt v. Reide (Vj. 10: 418). 22 sept., Westerschelde, Ellewoutsdijk (Lebret).

[De vroegste datum is 18 sept. (zie Avif. Ned.: 22) (t.K.).]

52 (213). *MELANITTA NIGRA* — Zwarte Zeeëend.

IJsselmeergebied: Kampereiland: 20 febr., dood ♂, Kattenwaard en dood ♂, Zwartemeer (Koridon); 29 nov., ♀ vel juv., Zwartemeer (idem); O. Flevoland: Veluwemeer-N, 19 febr., 2 ♂♂, 1 ♀ (de Wilde); Knardijk: 16 febr., ♂ en ♀ (J. en O. v. Dijk); 25 febr. en 4 maart, 2 ♂♂ (Wo, Nu, Tj); 11 maart, ♂ (idem); 23 dec., ♂ (idem); Houtribsluizen: 25 febr., 7 ♂♂ en 2 ♀♀ (Wo, Nu); 11 en 25 maart en 1 april, ♂ (idem); Ketelmeer, 4 maart, ♂ (idem); Diemer buitenpolder, 14 febr., ♂ (Vj. 10: 331); Diemerdijk, IJsselmeer, 21 febr., ♀ (Swart); Durgerdam-Monnikendam, 15 febr., 10 ♂♂ en 8 ♀♀ (M. Bakker); Gouwzee, 22 okt., ♀ (idem); bij Marken: 17 febr., ♂ + ♀ (Swart); 27 okt., ♂ (Kr); 24 nov., ♀ (Swart). *Binnenland*: 23 dec., Ransdaal, Z.Limb. (Vj. 11: 107).

53 (212). *SOMATERIA MOLLISSIMA* — Eidereend.

Broedgevallen: Texel, Eendracht, 21 mei, 2 (nest met eieren en ad. + 5 kleine pulli) (Wa, Ki, Sw, H. v. Oordt); Balgzand kanaal, NH, 12 mei, 1 (Vj. 10: 391).

IJsselmeergebied: O. Flevoland: 11 febr., Knardijk (B. Wittgen); 25 maart, Harderwijk (H. Schouten e.a.); 12 mei, Lelystad (Swart, Kr., Bonten); 2 dec., 2 ex., Knardijk (Marra); 24 dec., Lelystad (Meijerink); A'dam: 22 nov. 1961—26 april, geregeld 1 ex. in de Amstel (Frieswijk; Kr., Swart, Garrelfs); 30 nov. en 1 dec., A'damse Bos (Swart; de Roever); 1 en 15 dec., resp. 4 en 2 ex., Uitdam (M. Bakker); 17 nov. en 1 dec., resp. 29 en 21 ex., Gouwzee (idem).

Haringvliet, Numansdorp, 14 okt. (v. d. Lee); Hollands Diep, Klundert, 16 okt. (Lebret).

Zeeland: Oosterschelde, Flauwersinlaag, 13 jan., 45 ex. en 25 maart, 40 ex. (Viergever); Serooskerke, 30 sept., 55 ex. (Vj. 10: 467); Yerseke, 14 nov. (Dr); Wie-lingen, Cadzand, 27 sept. 12 ex. (Vj. 10: 467); Sloe, Rammekens, 1 sept., 4 ex. (ibidem); Westerschelde: Hoofdplaat, 30 juni, 26 1e-jaars (Lebret); Braakman, 4 en 7 juli, resp. 7 en 22 ex. (v. Impe, v. d. Weghe); 1 aug., 17 ex. (in de rui) (v. d. Weghe); 23 dec., 9 ex. (idem).

55 (217). *MERGUS MERGANSER* — Grote Zaagbek.

Zomerwaarnemingen: 10 juni, ♂, Ezumazijl, Fr (Vj. 10: 418); 24 juni, ♂, Keteldiep (ibidem).

56 (218). *MERGUS SERRATOR* — Middelste Zaagbek.

Zomerwaarnemingen: 15 mei, ♀, Harlingen, haven (Vj. 10: 391); 29 aug., ♂ en ♀, Serooskerke, Schelphoek (Vj. 10: 467).

Binnenland: 21 jan., 2 ex., Gennep, L (v. d. Hombergh c.s.); 28 april en 5 mei, ♂ en ♀, Renkum, Noordberg (Vj. 10: 418); 13 okt., 2 ex., Rhenen, Blauwe Kamer (Vj. 10: 467).

57 (219). MERGUS ALBELLUS — Nonnetje.

24 aug., Zwartemeer (Vj. 10: 418).

58 (196). TADORNA TADORNA — Bergeend.

Broedgevallen: Ermelo, Groevenbeekse heide, 20 april, 6 ex., 30 mei, 4 ex. en 17 juni, 2 ex.; Hulshorst, 5 mei, 11 ex.; Sonnevancckse heide, 11 mei, 8 ex. en 14 juni, 5 ex. (N. v. d. Beek); A'dam, Grote IJpolder, 1 en 8 juli ♂ + ♀ + 2 pulli (M. Bakker); Sliedrechtse Biesbosch, 24 april, alarmerend ♂ (12 maart, 44 ex.) (Verhey); Dordtse Biesbosch, 13 juni, 6 ad. + 2 juv. (idem); Eiland van Dordrecht, 16 juni, ♂ + ♀ + 8 juv. (Vj. 10: 467); ZH Biesbosch, 15 juli, 27 ex. in 3 leeftijden, met diverse ad. (Lebret); Willemsdorp, 15 juli, ♂ + ♀ + 5 juv. (idem); Z. Beijerland, Vuile Gat, 1 juli, 10 ex., staande en zittend op rietschelf (Verhey); Brabantse Biesbosch, Jantjes Plaat, 25 april, 9 ex. op rietschelf (idem); Klundert, 22 juli, ♂ + ♀ + 11 juv. (Lebret).

Binnenland: Ubbergen, Kekerdomse Waard, 8 okt. (v. Erve); Krimpen a/d Lek, De Zaag, 10, 11 en 18 febr. en 17 en 31 baart, max. 13 ex. (Duiven).

59 (197). TADORNA FERRUGINEA — Casarca.

7 okt., Zwolle. IJsselbrug (vloog goed) (Vj. 10: 467) (*).

60 (188). ANSER ANSER — Grauwe Gans.

Zomerwaarnemingen: 26 mei, 4 ex., O. Flevoland, Kamperhoek (Koridon, t.K.); 2 juni, 13 ex., Wanneperveen, Ov. (J. Nap); Zwartemeer-W, 6 en 7 juni, resp. 20 en 4 ex. (Koridon); 9 juni, 3 ex., Veluwemeer-Z (Hellebrekers, t.K.); 10 juni, 12 ex., Goudswaard, monding van het Spui (Ou, Dr); 13 juni, 5 ex., Castricum (Verkerk) en 3 ex., Nieuwe Merwede, Tongplaat (Verhey); 14 juni, 8 ex., Knardijk (G. J. v. Oordt) en 18 aug., 3 ex., aldaar (N. v. d. Beek); einde juni en geheel juli, ruw geschat ca 4000 ex., Oude Mirdum, Gaasterland, op en bij zandplaat Steile Bank (ze veroorzaakten veel schade aan het gewas; daar ze in vleugelrui vielen en toen w.s. slechts spaarzaam op het land kwamen, hebben ze een hele strook riet langs het strand afgevreten) (Timmerman); 4 aug., grote koppel, Lemmer (Van. 15: 225).

(—). ANSER ANSER RUBRIOSTRIS

25 febr., 17 ex., Roode Vaart, NBr (veel lichter dan de er bij lopende *anser*, vooral lichte borst; duidelijke brede witte banden op vleugel; rosé snavel) (Spaans, Swennen, Bleumink); 18 maart, 4 ex., aldaar (zeer licht; snavel vleesrood) (Wa, Oo, Ki, Sw).

61 (189). ANSER ALBIFRONS — Kolgans.

8 sept., Knardijk (Ros c.s.); 30 sept., 4 ex., aldaar (v. d. Lee, Voous).
[Tot nu toe was de vroegste datum 9 sept. (zie Avif. Ned.: 25) (t.K.).]

62 (190). ANSER ERYTHROPUS — Dwerggans.

6 of 8 jan., juv., Vogelwaard, Z (geschoten en opgezet) (De Giervalk 52: 661); 4 maart, ad., Opsterland, Tijnje, Fr (afstand: ca 150 m; kijkers: 7 x 50 en 16 x 50; witte kol veel verder doorlopend dan bij Kolgans, tot op kruin; snavel veel kleiner, helderroze; slechts enkele zwarte dwarsbanden op buik; lang kunnen waarnemen bij opvallend licht, liep te fourageren samen met ca 5000 Kolganzen en 150—200 Brandganzen) (mej. L. G. Groen e.a.); 13 maart, ♂ ad., Utingeradeel, Akmarijp (gevangen, gefotografeerd en losgelaten op 15 maart) (H. en M. v. d. Wal, J. Smit e.a.); 23 dec., 5 ex., Terschelling, Zuidelijke Boschplaat (Tanis).

63 (191). ANSER FABALIS — Rietgans.

[1961: 28 sept., ca 150 ex., Numansdorp (J. Walter).]

[De vroegste datum is „omstreeks 25 sept.” (zie Avif. Ned.: 26) (t.K.).]

30 mei, Koog-Zaandijk (Verkerk)

[Dit is het derde mei-geval (zie Avif. Ned.: 26) (t.K.).]

23 aug., Ramspol (Kampereiland) (Vj. 10: 418).

[Aug.-gevallen waren tot nu toe niet bekend (zie Avif. Ned.: 26) (t.K.).]

(191b). ANSER FABALIS BRACHYRHYNCHUS

20 jan., Willemstad (Wa, Ki, Oo, Sw); 1 maart, 2 ex., Zwartemeer-W (Koridon); 10 okt., dood ex., Afsluitdijk (Oswald); 13 okt., 7 ex., Heeze, NBr (v. Aerle); 23 dec. 26 ex. → ZW, Hoofdplaat, ZVl (v. d. Weghe).

65 (195). BRANTA BERNICLA — Rotgans.

21 mei, nog ca 1000 ex., Texel, De Bol (Wa, Ki, Sw); 31 mei, 150 ex., Kats, N.Bev. (Ou, Dr, J. v. d. Beek); 14 juli, Borsele, Kaloot Z (Vj. 10: 467); 29 juli Oosterland, Duiveland (Dr); 19 en 20 aug., Balgzand (Middelma, Ente).

[Thans zijn zes juli- en twee aug.-gevallen bekend (zie Avif. Ned.: 27 en Lim. 35: 53) (t.K.).]

IJsselmeergebied: 1 maart, Gaasterland, Oude Mirdum (J. Smit).

66 (194). BRANTA LEUCOPSIS — Brandgans.

31 aug., Ameland, Oostplaat (O. v. Dijk); 21 okt, reeds ca 100 ex., Rijkperkerk, Fr (Van. 15: 252).

[Voor vroege data, zie ook Lim. 35: 54 (t.K.).]

IJsselmeergebied: 12 mei, Durgerdam, IJdoornpolder (Vj. 10: 391); 28 dec., Veluwemeer-Z (IJerman).

67 (194bis). BRANTA CANADENSIS — Canadese Gans.

24 febr., ad., Gennep, L (v. d. Hombergh); 13 maart, 23 ex., Termunterzijl, Gr (vlogen uit het binnenland naar de Waddenzee (Timmerman); 12 juni, ad., Zwartemeer, Vogeleiland (Koridon, G. J. v. Oordt); 24—27 aug., 1 ex., ibidem (Vj. 10: 418); 4 sept., ibidem, bij Vollenhove (Timmerman) (vermoedelijk wel steeds hetzelfde ex.; t.K.).

68 (193). BRANTA RUFICOLLIS — Roodhalsgans.

4 febr., Willemstad (Te, Ki, Kl, Oo, Sw); 3 maart, Dinteloord, Dintelsas (de Visser, de Feijter, Ros); 1 en 2 sept., Woubrugge, Wijde Aa (Ir. Westenenk); 30 dec., Hengstdijk, Putting, Z (v. d. Weghe, v. d. Steen).

69 (187). CYGNUS OLOR — Knobbelzwaan.

17 maart, naar schatting ruim 90 ex., Afsluitdijk, IJsselmeer, Monument-Zurich (kennelijk in familieverband: groepen tot 6 à 7 bij elkaar) (Loohuis); in april, maximaal 60 ex., Zwartemeer-W (Koridon).

70 (185). CYGNUS CYGNUS — Wilde Zwaan.

IJsselmeergebied: Kornwerd, 14 jan., 2 ad. (Schattenkerk c.s.); Afsluitdijk, 27 jan., 2 ad. + 2 juv. (de Visser c.s.) en 14 mei, 2 ad. + 2 juv. (Reesink, Wierda); Zwartemeer-W, 25 jan., 13 ex. en 22 maart, 2 ex. (Koridon); O. Flevoland: 8 jan., 2 ad. + 3 juv., Veluwemeer-Z (J. en O. v. Dijk); 21 jan., ad. + 3 juv., in de polder (Wo, Nu, Tj); 28 jan., 7 ad., Kamperhoek (idem); 19 febr., 2 ad. + 6 juv. Veluwemeer-N (de Wilde); 4 maart, 3 ad. + 1 juv., sine loco (Wo, Nu, Tj); 17 maart,

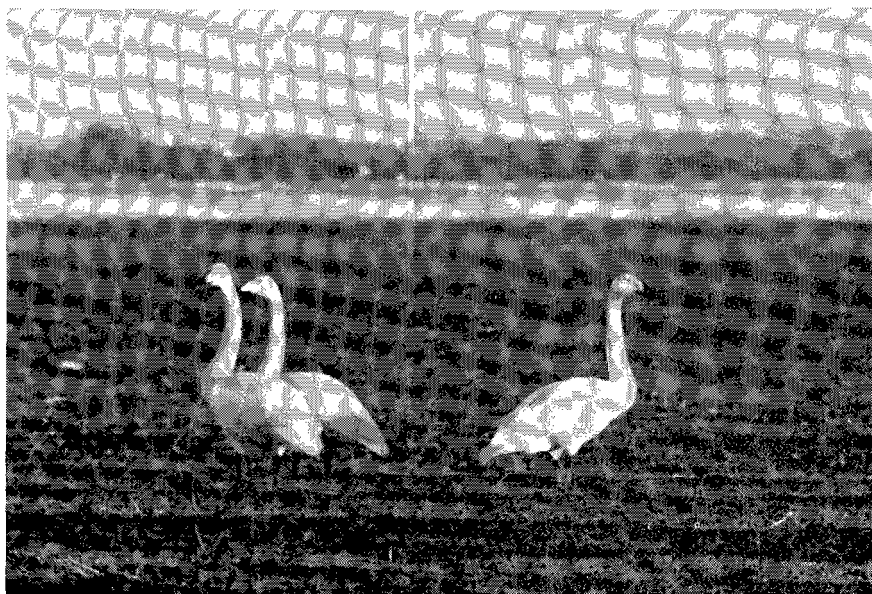

Foto J. F. SOLLIE

Fig. 4. Wilde Zwanen (*Cygnus cygnus*), op akkerland in O. Flevoland, winter 1962/63.

2 ad., Veluwemeer-Z (Koridon, t.K.); 2 dec., 6 ad., Ketelmeer (Meijerink); A'dams e Bos, 23 dec., 2 ad. + 4 juv., Nieuwe meer (Mej. v. Drooge, de Groot).

Someren, Beuven, NBr, 1 dec., 2 juv. (v. Aerle).

[Afgezien van één juni-geval was de laatste datum ook 14 mei (zie Avif. Ned.: 28) (t.K.).]

71 (186). *CYGNUS BEWICKII* — Kleine Zwaan.

IJsselmeergebied: max. (27 okt.): Veluwemeer-Z, ca 1000, Harderwijk, ca 225, Ermelo, enkele 100en (N.v.d. Beek) en Marken, Gouwee, 21 ex. (Kr, Garrels); Eemmond, 21 okt., ex. met roodgeverfde ring om hals (Vj. 10: 467); *Gelderland*: Ubbbergen, Oude Waal, 5 nov., 17 ex. en 28 nov., 66 ex.; Bisonbaai, 7 dec., 18 ex. (v. Erve); *N. Holland*: Kennemerduinen, 16 maart, 31 ex. (H. Niesen); Haarlemmerliede, Mooie Nel, 20 maart, 7 ex. (idem); A. W. duinen, 23 dec., 13 ex. (idem); *Z. Holland*: Krimpen a/d Lek, 11 febr., 5 ex., overvliegend (Duiven); 's-Gravenzande, 17 nov., 10 ex., overtrekkend (de Visser); *N. Brabant*: Tilburg, Langejan, 5 dec., 2 ex. op het ijs (v. Erve); Kampina, 27 en 29 jan. en 17 en 19 febr., resp. 140, 20, 40 en 41 ex. (B. Wittgen); Lage Mierde, 3 jan., 10 ex. → Z (Wi); *Limburg*: Gennep, ondergelopen uiterwaarden van de Niers, 20 en 28 jan., resp. 34 en 9 ex. (Spreuwenberg c.s.).

78 (157). *BUTEO BUTEO* — Buizerd.

Broedgevallen: *Overijssel*: Ambt-Delden, 2 (Meijerink); *Gelderland*: Winterswijk en omgeving: Bekendelle, 1 (Coldewey, Stoffel, Wa c.s.); Meerdink, 1 (idem); Vragender Veen, 1; Klooster, tussen Vragender en Bredevoort, 1; Huppel, 1 (Coldewey, Stoffel); Bergh, Montferland, tenminste 2 (Wa); *Veluwe*: N. van Apeldoorn, 5 à 6 (med. N. v. d. Beek en v. Dijk); Staverden, 1; Leuvenum, 1; Ullerberg, 1; Leuvenumse

Bos, 1; Sprielderbos, 1 (v. d. Beek en v. Dijk); Meerveldse heide (ten N. v. Nieuw Milligen), 31 mei, 3 ex.; Hoog Soerense heide, 31 mei, 2 x 2 ex.; Appelse heide (ten W van Voorthuizen), 1 juni, 2 ex., prooi overgevend (v. d. Beek); *N. Brabant*: Esbeek, De Utrecht, 1 (Wi); *Limburg*: Bergen, De Hamert, 1 (Wa, N.O.U. excursie); *Arce n*, 1 (Wa); *Valkenburg*, St. Jansbos, 1 (Wa, Ki, Sw, Hens); *Vijlen*, Holseterbos, 1 (Wa, Ki, Sw).

(157b). BUTEO BUTEO VULPINUS

19 mei, Texel, Bosch en Duin (afstand: 100—150 m; kijker: 15 x 50; tijd: ca ½ uur; rossige, ongebandeerde staart; kop rossig bruin; ondervleugel licht, evenals staartwortel; elegante vlucht) (Wa, Ki, Sw, Be, v. Dordt, Smidt v. Gelder).

80 (156). BUTEO LAGOPUS — Ruigpootbuiser.

2 sept., Zandvoort, A.W. Renbaan (F. Niesen).

[De vroegste datum was tot nu toe, afgezien van 3 gegevens uit de 3e aug.-decade, 24 sept. (zie Avif. Ned.: 31) (t.K.).]

De verdere gegevens betreffen: Terschelling: meer dan andere jaren, o.a. 30 nov., 6 ex. (Tanis); Wanneperveen (de Reuver); Kampereiland, 22 maart, 7 nov. en 2x in dec. (Koridon); O. Flevoland: in dec. opvallend veel (IJzerman), 23 dec., tijdens route Harderwijk-Lelystad-Kampen-Dronten-Lelystad-Harderwijk, 8 ex. (Te, Ki, Kl); Hoge Veluwe, 21 okt., 3 ex. (Dr), Ubbergen (v. Erve), Kennemerduinen (F. Niesen), Vianen (Wa); Wassenaar (Diedrich; Hellebrekers); Monster, ZH (Te c.s.); Oisterwijk (v. Erve); Kampina (v. Erve, Wi e.a.) en Lage Mierde (idem).

81 (164). ACCIPITER NISUS — Sperwer.

Broedgevallen: Terschelling, 4 (Vogels Terschelling: 22); Texel, vrijwel jaarlijks 2 of 3 paar (Avif. Texel: 14); Amst-Delden, „Twickel”, 1 (Smeenk); Ermelo, 3 (v. Dijk, v. d. Beek, Sevinga); Sprielderbos, 1 en Leuvenumsebos, 1 (idem); Hulshorsterzand, 13 mei, baltsend paar (Wa).

82 (163). ACCIPITER GENTILIS — Havik.

Broedgevallen: Twente, 1 (N. v. d. Beek); Winterswijk: Bekendelle, 1 en Rotbos, 1 (Coldewey, Stoffel, Wa, Ki, Sw); Kampina NBr., 2 (+ 1 in bos vlakbij Kampina) (v. Erve, Wi); Oisterwijk, Huisvennen, NBr, 1 (de Visser c.s.); Esbeek, „De Utrecht”, zeer w.s. 1 (Wi, v. Erve); Vijlenerbos, L, 21 juni, 1 ex. (broedgeval?) (Swart).

11 febr., Udenhout, Drunense duinen (A. en B. Wittgen); 25 febr., Groot-Eiland, ZVl (Sw); 17 okt, Groesbeek, G (v. Erve); 10 nov., Naarden (Kr, Garrels); 29 dec., juv. (in gevecht met 2 Buiserden), Esbeek, NBr, Het Goor (A. en B. Wittgen e.a.).

83 (165). MILVUS MILVUS — Rode Wouw.

7 en 14 jan., Den Haag (voortgezette waarneming van 1961; zie Lim. 36: 18); 20 febr., Geldrop, NBr (B. J. Wittgen); 10 maart, 5 ex., Gronsveld, boven het Savelsbos (W. v. d. Veen e.a.); 22 maart, Stiens, Fr (Van. 15: 85); 31 maart, Wolfheze, Planken Wambuis (Vj. 10: 362); 19 april, Meerwijk, G. (Vj. 10: 391); 25 april, Heemenseoord (5 km van Meerwijk, zelfde?) (ibidem); 20 mei, Wieringen (Meeth); 14 juni, Gulpen, L (Vj. 10: 391); 15 juni, Horst, Zwarte Plak, L (ibidem); 3 aug., Deurne, Vlieden, NBr (Regeer); 5, 6 en 12 aug., Chaam, NBr (Verhey); 14 aug., O. Flevoland, Swifterbant (v. d. Heide); eind aug., dood ex.,

Grave, NBr (praep Kooijmans, med. Wi); 2 sept., Bergen, De Hamert, L (v. d. Hombergh c.s.); 6—13 okt., Esbeek, NBr, Goor en Flaas (Wi, de Lang); 25 dec., Castricum (Verkerk).

84 (166). MILVUS MIGRANS — Zwarte Wouw.

14 maart, Duurswoude, Fr (Van. 15: 86); 28 april, Bergen, De Hamert, L (Spreuwenberg c.s.); 10 mei, Delden, Ov (Wa, Ki, Sw, Stoffel); 16 juni, Wageningen (Vj. 10: 418); 23 aug., St. Anna Parochie, Fr (Van. 16: 89); 1 sept., Nederweert, Ospelerpeel (Schattenkerk c.s.); 27 okt., 2 ex., Wassenaar, W.L. duinen (Diedrich).

85 (167). HALIAETUS ALBICILLA — Zeearend.

8 jan., Zutphen (Vj. 10: 331); 20 sept., ad., De Beer (Beukers); 30 sept., juv., Schouwen (tot 4 of 5 okt.) (Viergever); 3 en 5 en 6—13 okt., juv., Schiermonnikoog (Vj. 10: 467); 9 en 18 nov., juv., Bortel (1 dec. nog aanwezig) (B. Wittgen, v. Erve); 11 nov., Vlaardingen (Vj. 11: 107); 17 nov., ad., Hoge Veluwe (Coldewey).

86 (168). PERNIS APIVORUS — Wespendif.

29 mei en 20 juni, ad., Ermelo, Leuvenumse bos (J. v. Dijk); 30 mei, Kampinase heide, NBr (v. Erve); 24 juni, ad., Ambt-Delden (Meijerink); 8 juli, bij Urk (v. d. Heide); 12, 25 en 28 juli en 22 sept., A'damse Bos (VWGr A'd Bos); 11 en 14 aug., resp. 1 en 2 ex., Kampinase heide (v. Erve); 25 aug., 2 ex., Ameland, Oerd (de Wilde e.a.); 21 okt., Lage Mierde, Het Goor (B. Wittgen).

88 (162). CIRCUS CYANEUS — Blauwe Kiekendief.

Broedgevallen: Ameland, tenminste 3 (Dr); Terschelling, tenminste 8 (Tanis); Ossenzijl, waarschijnlijk (Wa); Beulakerwilde, St. Jansklooster, 11 mei, ♂ op oude broedplaats (Wa).

90. (160). CIRCUS PYGARGUS — Grauwe Kiekendief.

Broedgevallen: Ameland, tenminste 2 (Dr); Terschelling, ca 4 (Vogels Terschelling: 23); Texel, de Muy, 1 (Wa, Ki, Sw; Walter); totaal 4 (Avif. Texel: 14); Bortel, Kampinase heide, 1 (v. Erve; de Visser); Ospelse Peel, L, 1 (Wa, Ki, Sw).

18 okt., ♂ ad., Texel, Dijkmanshuizen (v. Orden).
[De laatste datum is 28 okt. (zie Avif. Ned.: 34) (t.K.).]

92. (170). PANDION HALIAETUS — Visarend.

25 maart, Valkenswaard (Vj. 10: 391).
[De vroegste datum is 17 maart (zie Lim. 35: 56) (t.K.).]
23 okt., Den Haag, Amaliastraat, overvliegend (de Visser); 24 okt., Monster, Ockenrode (idem); 12 nov., Eernewoude, Fr (Van. 15: 278).

De vele verdere gegevens betreffen: *Friesland*: Laaxum; *Overijssel*: Zwartemeer; *Gelderland*: Elburg, Hoophuizen, Ermelo, Wageningen, Zelhem, Ooijsche Graaf; *N. Holland*: A.W. duinen, A'damse Bos, Amstelmeer; *Z. Holland*: Wassenaar, Monster, Den Haag, Voorne's Duin; *Utrecht*: Rhenen; *Zeeland*: Yerseke; *N. Brabant*: Valkenswaard, Strabrechtse heide, Beuven; *Limburg*: Griendtsveen.

93 (148). FALCO PEREGRINUS — Slechtvalk.

Schiermonnikoog, 26 en 27 april (Ou, J. v. d. Beek); Zwartemeer-W. 21 nov. (Koridon); O. Flevoland: 10 febr., Ketelhaven, (Koridon, t.K.); 25 febr. en 4 maart, ad., met defect aan l.vleugel, wel zelfde als 27 dec. '61 (zie Lim. 36: 20), tussen Lelystad en Kamperhoek (Wo, Nu, Tj. e.a.); 24 maart, ad., ibidem (Regeer c.s.); 25 maart, 2 ex., Kamperhoek (Te, Ki, Oo, Wa); 31 maart, 1 ex., tussen Lelystad en Kamperhoek (N. v. d. Beek); 7 april, Veluwemeer-Z (Koridon, t.K.); 7 okt., juv., bij visvijvers (Wo, Nu); 18 okt., juv., Knardijk (er lag ook een doodgereden ex.) (v. d. Hombergh); 11 nov., juv., ibidem (Wo, Nu, Tj.); 2 dec., juv., Veluwemeerdijk, Elburg (J. en O. v. Dijk); Hoge Veluwe, 21 okt. 1 ex. → ZW (Dr); Ubbergen, Ooijpolder, G, 5 okt. (v. Erve); Texel, Slufter, 24 sept. (Spreuwenberg c.s.); Zandvoort, strand, 24 sept., ex. → Z (H. Niesen); A'dam, Flevopark, 29 nov. (Kr); Wolfartsdijk, W. Schenge, Z, 6 okt. (Lebret); Verdrongen Land v. Saeftinge, 22 sept. (Lebret e.a.); Tilburg, 2 mei, ex. → NW (v. Erve); Moergestel, NBr, 24 dec. (P. Leerschool); Kampina, NBr, tot 7 maart (zie ook Lim. 36: 19) en 27 dec. (v. Erve); Heeze, NBr, 4 okt. (B. J. Wittgen).

95 (150). FALCO COLUMBARIUS — Smelleken.

26 mei, een ca 4 dagen dood juv., Middelburg (W. de Swart, Lebret); 1 juni, Bergen, De Hamert, L (Spreuwenberg, Geeraedts).
[De laatste datum is 7 juni (zie Avif. Ned.: 35) (t.K.).]

96 (149). FALCO SUBBUTEO — Boomvalk.

Broedgevallen: *Friesland*: Tietjerk; Leeuwarden; Wommels; Oudkerk (volgens gedrag ♂ en ♀); Balk (hele zomer één paar); Veenklooster (Van. 15: 224); Zwartemeer, Vogeleiland (Koridon e.a.); *N. Veluwe*: Stichting Veldwijk; tussen Staverden en Speuld; Sonnevankse heide (v. d. Beek, Sevinga); *A'damse Bos*, w.s. 1 (Brander, VWGr A'd. Bos); *Boxtel*, Kampina, tenminste 4 (v. Erve).

17 juni, 4 ex. (w.s. 2 paren), jagend, Bergen, De Hamert, L (Spreuwenberg); 19 juni, ♀ ad., 's-Gravenland, Bantam (Lebret); 10 juli, ♂ ad., Ameland (Dr).

13 aug., 1 ex., op zeer grote hoogte → Z, O. Flevoland, Ketelhaven (v. Erve).
[Volgens Avif. Ned.: 35, najaarstrek van half aug. af (t.K.).]

31 okt., ♂ ad., Hondsbossche Zeewering (v. Orden); 3 nov., A'dam, Meerzicht (Pahlsson).

[Volgens Avif. Ned.: 35, was de laatste najaarsdatum 1 nov. (t.K.).]

99 (329). LYRURUS TETRIX — Korhoen.

Raalte, Boetelveld, Ov, 31 maart, ♀ (voor het eerst sinds enige jaren (Coldewey); *Veluwe*: Leuvenumse Veld, 20 april, 2 ♀♀ (Sevinga); Paalbergheide, 7 april, 2 ♂♂; 22 mei verstoord nest (N. v. d. Beek); Speulder heide, 6 mei, 12 ♂♂ + 2 ♀♀ (idem); Asselse heide, 1, 15 en 29 april, resp. 17 ♂♂ + 9 ♀♀, 10 ♂♂, en 21 ♂♂ + enkele ♀♀ (idem); *N. Brabant*: Kampina, tenminste ca 15 broedparen; in de winter max. 8 ♂♂ + 17 ♀♀ (v. Erve); Neterselse heide, min. 40 ♂♂ + 25 ♀♀ (Wi); Hilvarenbeekse heide, 25 dec., 5 ♂♂ + 22 ♀♀ (idem); heide tussen Moergestel en Oirschot, dec., max. ca 10 ex. (Wi); Peel, tussen Meijel en Asten, 23 april, 5 ♂♂ + 4 ♀♀, op baltsplaats (v. d. Hombergh c.s.).

4 dec., ♀, gedurende ca 3 weken, Bergen, NH (Vj. 11: 107).

103 (334). COTURNIX COTURNIX — Kwartel.

Broedgevallen (?): *Friesland*: Terschelling, Formerum, 2 (Vogels Terschelling: 25); Westergeest, 16 juni, gehoord (Van. 15: 172); *Overijssel*: N.O. Polder, juni, 1 (Vj. 10: 391); *N. Holland*: Texel, Eierlandse Polder, 11 juli, gehoord (Vj. 10: 418) (broedt volgens Avif. Texel: 16, niet op het eiland (t.K.)); *Zeeland*: Wissenkerke, 10 juni, 1 ex. gezien (Vj. 10: 391); Grijskerke, 26 juli—16 aug., gehoord (Lebret); Rilland, 5 aug., 5 ex., ook gehoord (Schattenkerk); *N. Brabant*: Nuenen, van 2 juni af, steeds roepend ex. (v. Aerle); *Limburg*: Amby en Bemelen, 22 juni, gehoord (NHMBl. 51: 90).

Driesum, Fr, 12 mei, gehoord (Van. 15: 172); *Deurningen*, Ov, 13 mei, gehoord, daarna niet meer (E. Nauta); *Bakel*, NBr, 9 mei, doortrekker (v. Aerle); *Aarle-Rixtel*, NBr, 12 mei, doortrekker (idem).

105 (321). GRUS GRUS — Kraanvogel.

1 jan., ca 30 ex. → O t.Z, Zutphen, De Hoven (Rense).

[Dit is het 5e jan.-geval (zie Lim. 36: 20) (t.K.).]

10 maart, 12 ex. → NNW, Hilversum (Vj. 10: 467); 28 en 29 april, 1 ex., Kampen, in weiland (C. J. Boele en t.K.); 23 aug., 6 ex., Kampen, Ramspol (Vj. 10: 418).

[Dit is het 7e aug.-geval (zie Avif. Ned.: 38) (t.K.).]

20 sept., Schoouwen, Inlagen (Vj. 10: 467); 13 en 14 okt., 25 ex., Amersfoort, Hamersveld (ibidem).

106 (326). RALLUS AQUATICUS — Waterral.

Broedgevallen: Terschelling, ca 4 (Vogels Terschelling: 26); Texel, tenminste 6 (Avif. Texel: 16); Zwartemeer-W, gevonden 11 (geringd 2 pulli en 40 volgroeide ex.) (Koridon); Kampina, NBr: Belversven, ca 5 paar; Beerzedal en Winkelsven, 15 à 20 paar (v. Erve c.s.); Oisterwijk, Rietven, tenminste 1 paar (idem).

Winter waarnemingen: 5 jan., 5 ex., Zwartemeer-W (Koridon); 1 febr. Biggekerke, Z (Lebret); 16 febr., Zwartemeer-W (Koridon); in dec., aldaar max. 5 ex. (idem); 23 dec., Terschelling (Boellaard).

107 (323). PORZANA PORZANA — Porseleinhoen.

Broedgevallen: Zwartemeer-W: gevonden 1 (geringd 4 volgroeide ex.) (Koridon).

27 jan., Mierlo-Hout (v. Aerle).

108 (324). PORZANA PARVA — Klein Waterhoen.

17 maart, ♀, Berkel-Enschot, Grolle Gat (passeerde een steltnet op 1 m en viel weer in) (J. Probst, med. Wi); 20 juli, ♀ ad., gevangen, Zwartemeer-W (Koridon; ex. mij getoond, t.K.); 13 sept., op 2 plaatsen roep gehoord, aldaar (idem); 2 okt., juv. gevangen, aldaar en op andere plek 1 x gezien en 2 x gehoord (idem; geringde ex., mij getoond, t.K.).

109 (325). PORZANA PUSILLA — Kleinst Waterhoen.

4 sept., juv., gevangen, Zwartemeer-W (Koridon; ex. mij getoond, t.K.).

110 (322). CREX CREX — Kwartelkoning.

Broedgevallen (?): *Friesland*: Volgens G. Bosch (Van. 15: 159—161) gaf seizoen 1962 een opleving te zien; hij vermeldt 7 gevonden nesten en in totaal 26 roepende ex.; later nog 4 waarnemingen (Van. 15: 226) en 1 broedgeval (Van. 15: 277) (zie ook Vogels

Terschelling: 26); *Overijssel*: Zwollerkerspel, bij Zwarte Water, 6 en 7 juni, 2 ad. gehoord (Nap); Zalk, 13 en 14 juni, gehoord (Verwey); *Gelderland*: Heerde, Veesen, 13 en 14 juni, gehoord (idem); Ermelo, kustgebied, juni en juli, 2 roepende ex. (J. en L. v. Dijk; N. v. d. Beek); Laren, Verwolde, 19 juni, gezien en gehoord (Coldewey); Renkum, Noordberg, 25 juni, 3 ex. (Vj. 10: 391); Wageningen, 19 juni, ♂ gezien en gehoord (L.N. 65: 144); *N. Holland*: Texel, 2 broedparen (Avif. Texel: 17); Huizermeent, 30 juni, gehoord (Wo) en 21 juli, gezien (Vj 10: 418); *Z. Holland*: Sliedrechtse Biesbosch, juni, max. 16 à 25 ex. (Vj. 10: 462 en 468); *Utrecht*: Eempolder, 7 juli, gehoord (Nu); *N. Brabant*: Schijndel-St. Oedenrode, 2 (1 legsel uitgemaaid en van het 2e 2 vliegvlugge jongen dood gereden door auto) (praep. Kooijmans, med. Wi); *Limburg*: tussen Epen en Wittem, 9 juni, gehoord (Swart).

Ruinen, Dr, 21 april, 2 ex. gezien en gehoord (Regensburg de Mooy); Boven-Leeuwen, G., 24 april, ex. gezien (Vj. 10: 391); O. Flevoland, bij Elburg, 5 nov., 1 ex. gezien (afstand 10 m) (Wa, v. d. Brink).

116 (246). HAEMATOPUS OSTRALEGUS — Scholekster.

Broedgevallen *binnenland*: Ede, G, 1 (Stel); Kampina, NBr., w.s. 2 (1 gevonden) (v. Erve).

Verdere waarnemingen uit het *binnenland*: Delden, Hengelo, Ov. en Eibergen, G, maart—juni, geregeld 1—4 ex. (Meijerink); Moergestel, NBr, 16 juni, 2 alarmerende ex. (v. Erve); Esbeek, „De Utrecht”, NBr, 23 april, 1 ex. (B. J. Wittgen); Hilvarenbeek, NBr, 30 aug., ad. + juv. (v. Erve); Mierlo, Strabrechtse heide, NBr, 2 sept. (B. J. Wittgen); Horst, Dorper Peel, L, 23 april, 2 fouragerende ex. (Speuwenberg); Bergen, De Hamert, L, 28 april, 2 ex. (idem), 4 en 31 mei, resp. 3 en 2 ex., aldaar (v. d. Hombergh); Nederweert, Ospelse Peel, L, 3 juni, 2 ex. (Speuwenberg); 23 en 29 sept., ad., aldaar (v. d. Hombergh).

119 (253). PLUVIALIS SQUATAROLA — Zilverplevier.

IJsselmeergebied: 27 sept., Knardijk (J. v. Dijk).

121 (252). PLUVIALIS DOMINICA — Kleine Goudplevier.

22 dec., ad., Katseveer, Z (zie verder dit no.: 193) (**).

122 (247). CHARADRIUS MORINELLUS — Morinelplevier.

10 juli, Ameland, tussen Nes en Buren (Dr).

[Juli-waarnemingen waren tot nu toe niet bekend (t.K.).]

1 en 5 sept., resp. 1 en 2 ad., duingebied t.Z. van Katwijk a/Zee (Rampen); 2 sept., ad., O. Flevoland, Houtribsluizen (Tj e.a.); 9—10 sept., 4 ex. (H. Niesen e.a.) en 15 sept., 1 ex. (Ou), De Beer.

123 (248). CHARADRIUS HIATICULA — Bontbekplevier.

[1959: 20 dec., Hondsbossche Zeewering (P. Boer c.s.).]

Broedgevallen: *IJsselmeergebied*: O. Flevoland: Kamperhoek, tenminste 4 (Koridon, t.K.); Swifterbant, tenminste 2 (Hellebrekers, t.K.).

Winterwaarneming: 1 dec., Sloterdijk (H. Niesen).

124 (249). CHARADRIUS DUBIUS — Kleine Plevier.

[1959: 25 jan., Hoorn, Etersheim (P. Boer c.s.).]

[Dit is het eerste jan.-geval (zie Avif. Ned.: 43) (t.K.).]

Broedgevallen: *IJsselmeergebied*: O. Flevoland: Swifterbant, tenminste 3; Kamperhoek, tenminste 3 (Hellebrekers, Koridon, t.K.).

125 (250). CHARADRIUS ALEXANDRINUS — Strandplevier.

Broedgevallen: *IJsselmeergebied*: O. Flevoland: Swifterbant, tenminste 7; Kamperhoek, tenminste 3; Zeewolde, 1 (Hellebrekers, Koridon, t.K.).

126 (256). ARENARIA INTERPRES — Steenloper.

IJsselmeergebied: O. Flevoland: Veluwemeer-Z, 9 en 27 mei, resp. 3 en 1 ex. (J. v. Dijk); Houtribsluizen, 4 sept. (idem) en 11 sept. (IJerman); Eemmond, 25 en 27 aug. (Vj. 10: 468); A'dam, 9 sept., 2 ex., overvliëgend, A'damse Bos (mej. v. Drooge); 9 en 15 sept., 3 ex., Grote IJpolder (M. Bakker); Marken, 4 aug. (Swart c.s.).
Binnenland: eind okt., dood ex., Den Bosch, Den Dungen (praep. Kooijmans, med. Wi).

128 (282). GALLINAGO MEDIA — Poelsnip.

[1959: 15 febr., Hondsbossche Zeewering, „De Putten” (P. Boer c.s.).]
[Dit is het eerste febr.-geval (zie Avif. Ned.: 43) t.K.).]
30 jan., 2 ex., Castricum, Bakkum (Zwitser).
[Dit is het tweede jan.-geval (zie Avif. Ned.: 43) (t.K.).]
29 juli, A'damse Bos (De Roever, Oreel); 26 sept., 2 ex., Terschelling (Tanis).

130 (285). SCOLOPAX RUSTICOLA — Houtsnip.

Broedgevallen: *Nederland*: 335 (vastgesteld aan balts 256, nesten 42, jongen 37) (L.N. 66: 287); Terschelling, ca 5 (Vogels Terschelling: 30); Texel, Den Hoorn, 18 april, balts (Meijerink); Voltherbroek, Ov., 23 april en 18 juni, resp. 1 en 2 baltsende ex. (Meijerink); Ermelo, postweg, 25 april, balts (Sevinga); Hoenderloo, Hoge Veluwe, 2 juli, balts (Coldewey); Kennemerduinen, Heemskerk t/m Bakkum, ca 20 paar, afgaande op balts (Verkerk); Santpoort, 23 april. 1 (Vj. 10: 468); Vogelenzang, A.W. duinen, 2 mei, 1 (H. Niesen); St. Kruis, Zvl, 1 (Vj. 10: 418); Oisterwijk, NBr, 1 (P. Leerschool); Kampina, NBr, 7 (v. Erve).

133 (280). NUMENIUS PHAEOPUS — Regenwulp.

11 febr., Wieringen, Den Oever (Verkerk, Zwitser e.a.).
[Tot nu toe waren er geen febr.-gegevens (zie Avif. Ned.: 44) (t.K.).]
19 en 21 nov., Den Haag, Verversingskanaal (F. de Boer, Beukers).

135 (278). LIMOSA LIMOSA — Grutto.

Late en winterwaarnemingen: 21 jan., 17 ex., Braakman (Wa, Ki, Sw, Oo); 28 okt., 5 ex., Kerkwerf, Flauwersinlaag (Viergever); 28 okt., 18 nov. en 2, 23 en 30 dec., resp. 53, 65, 53, 56 en 15 ex., Braakman (v. d. Weghe).

136 (277). LIMOSA LAPPONICA — Rosse Grutto.

IJsselmeergebied: A'damse Bos, 19 april (Oreel, de Roever); A'dam - W, 9 sept., 14 ex., Grote IJpolder (M. Bakker).

137 (269). TRINGA OCHROPUS — Witgatje.

Winterwaarnemingen: 7 jan., Stevensweert, L (NHMbl. 51: 19); 20 jan., Iitteren, L (ibidem); 31 jan., Elburg, G (J. Smit); 28 febr., Kampina, NBr (v. Erve); 25 en 29 nov. en 16 dec., Middelburg (Lebrecht); 25 nov., 2 ex., Hoophuizen, G (Wo, Nu, Tj); 2 dec., 1 ex., aldaar (Bi); 4 dec., O. Flevoland, visvijvers (Meijerink); 31 dec., Kijkduin, strand (Regeer, Schattenkerk).

138 (268). TRINGA GLAREOLA — Bosruiter.

21 okt., tenminste 2 ex., A'dam-W, Grote IJpolder (M. Bakker).

[Voor andere late okt.-data, zie Lim. 35: 60 en 36: 23 (t.K.).]

139 (267). TRINGA HYPOLEUCOS — Oeverloper.

19, 20 en 25 maart, resp. 2, 2 en 3 ex., 's-Gravenzande, duinplassen (Ree-sink); 31 maart, Krimpen a/d Lek, De Zaag (Duiven).

[Tot nu toe was slechts één maart-geval bekend (zie Lim. 36: 24) (t.K.).]

18 nov., O. Flevoland, Lelystad (G. Knippenberg); 6 dec., Katwijk a/Zee, Binnenwatering (Rampen).

140 (270). TRINGA TOTANUS — Tureluur.

Winterwaarnemingen in het IJsselmeer gebied: 27 jan., 4 ex., A'dam-W, Grote IJpolder (M. Bakker); 1 dec., 1 ex. en 15 dec., 2 ex., oever Gouwe (idem).

(270b). TRINGA TOTANUS ROBUSTA

26 jan., kadaver IJmuiden, strand (vleugel 165 mm) (Swart).

142 (272). TRINGA NEBULARIA — Groenpootruiter.

2 jan. t/m 25 maart, Braakmanpolder (steeds aanwezig in een kleine sloot langs de binnendijkse plas) (v. d. Weghe); 4—8 jan., 3 ex., Vlieland, Posthuiswad (L.N.65: 144); 18 febr., Texel, Polder De Waal en Burg (ibidem); 22 febr., Hondsbossche Zeewering (ibidem); 6 maart en 4 april, Den Helder, wad (ibidem); 9 maart, 3 ex., Zwartemeer-W (Koridon).

[Thans zijn twaalf gevallen bekend uit jan., zeven uit febr. en zeven uit maart (zie Avif. Ned.: 47; Lim. 35: 61 en 36: 24) (t.K.).]

11 juni, Terschelling (Lim. 36: 181); 17 juni, A'dam-W, Grote IJpolder (M. Bakker); 19 juni, 3 ex., Terschelling (Lim. 36: 181).

144 (260). CALIDRIS CANUTUS — Kanoetstrandloper.

30 dec., 5000 ex., Braakmanpolder, Z (hoogste aldaar ooit waargenomen aantal; duidelijk in verband met de vorst) (v. d. Weghe, v. d. Steen).

IJsselmeergebied: O. Flevoland: Veluwemeer-Z, 7 april, 3 ex., (Ou c.s.); 14 mei, 20 ex. (de Wilde); Kamperhoek, 13 mei, 4 ex. (Koridon, t.K.); A'dam-W, Grote IJpolder, 26 sept., 3 ex. (M. Bakker); Uitdam, 16 sept. (idem).

145 (265). CALIDRIS MARITIMA — Paarse Strandloper.

19 mei, 2 ex., IJmuiden, Noordpier (Zwitser).

[De laatste voorjaarsdatum is 20 mei (zie Lim. 35: 61) (t.K.).]

146 (263). CALIDRIS MINUTA — Kleine Strandloper.

24 febr., Colijnsplaat, N.Bev. (liep tussen Bonte Strandlopers) (Sw, Be, echt-paar Stritter).

[Febr.-waarnemingen waren tot nu toe niet bekend, wel twee uit jan. (zie Lim. 34: 204) (t.K.).]

147 (264). CALIDRIS TEMMINCKII — Temmincks Strandloper.

9 juni, Castricum (Verkerk); 7 juli, Heyplaat, bij R'dam (Vj. 10: 468); 14 juli, O. Flevoland, Lelystad (Meijerink); A'dam-W: 4—26 aug., max. 5 ex., opspuitingen, Sloterdijk (F. en H. Niesen); 5 aug., 3 ex., Grote IJpolder (M. Bakker); 16 aug., 3 ex., Spaarnwouderdijk (Swart); 26 aug., 3 ex., Eempolder kust (F. de

Boer c.s.); 29 aug., Uitdam, Nes, NH (M. Bakker); 9 sept., Wolfaartsdijk (Lebret, Resoort).

151 (259). CALIDRIS ALBA — Drieteenstrandloper.

IJsselmeergebied: 26 aug., Eemmond (Vj. 10: 468); 16 sept., Uitdam, NH (M. Bakker); 23 sept., 2 ex., Nijkerk, kust (Vj. 10: 468).

153 (266). LIMICOLA FALCINELLUS — Breedbekstrandloper.

24 juni, Knardijk (afstand: ca 100 m; kijker: 10 x 60; misschien iets kleiner dan Bonte, maar beduidend groter dan Kleine Strandloper; snavel nog al lang en zwaar, misschien aan de punt iets, maar zeer onduidelijk verdikt; bovendien opvallend donker; buik geheel wit; rug met hier en daar wat lichtere vlekken en minstens 2 lichte „snipstrepen”; schedel donker; duidelijke, lichte wenkbrauwstreep; borst tussen de vleugelboegen donker getekend (Wo, Frencken) (**).

154 (258). PHILOMACHUS PUGNAX — Kemphaan.

Waarnemingen in de vorstperiode: 23 dec., Scheveningen (Diedrich), Hengstdijk, Putting (v. d. Weghe) en 3 ex., Braakman (idem).

155 (276). RECURVIROSTRA AVOSETTA — Kluut.

Broedgevallen: *IJsselmeergebied*: O. Flevoland: Kamperhoek, tenminste 10 (Koridon, t.K.); Zeewolde, 4 (Hellebrekers, t.K.); Numansdorp, 1, op een kaler stuk van uitgestrekte tarwe akker, ca 100 m van dijk langs Hollandsdiep (v. d. Lee).

Winterwaarnemingen: 7 dec., 2 ex., Zierikzee (Viergever); 2 dec., 85 ex., Braakmanpolder (v. d. Weghe); 23 dec. (vorst), 2 ex., Braakman, Hoek (idem).

156 (275). HIMANTOPUS HIMANTOPUS — Steltkluut.

15 aug., ♂, Kattendijke, Wilhelminapolder (Lebret, C. v. Zoelen).

157 (273). PHALAROPUS FULICARIUS — Rosse Franjepoot.

[1959: 25 okt., 2 nov. en 11 dec., Hondsbossche Zeewering, „De Putten” (P. Boer c.s.).]

20 maart, 's-Gravenzande, duinplassen (Reesink).

[Maart-gevallen waren tot nu toe niet bekend, zie Avif. Ned.: 50) (t.K.).]

1 (de Reuver) en 5 juli (Regensburg de Mooy), ♀ ad., Vlaardingen, opspuit-terreinen.

[Dit is het vierde juli-geval (zie Lim. 34: 283 en 35: 62) (t.K.).]

30 sept., Terschelling, strand (Tanis).

158 (274). PHALAROPUS LOBATUS — Grauwe Franjepoot.

Noordzeegebied: Ameland, 27, 28 en 30 aug., resp. 1, 6 en 3 ex. (J. en O. v. Dijk); Vlieland, 14 aug. (Vj. 10: 468), 23 aug.—1 sept. (idem) en 5 sept. (Van. 15: 226); Katwijk a/Zee, duingebied, 5 sept. (Rampen) en Berkheide, 8 sept. (H. Niesen e.a.); Den Haag, D.W.L. duinen, 6 juni (Regeer); 's-Gravenzande, duinplas, 12 mei (idem c.s.) en ca 15 aug. (Vj. 10: 468); De Beer, Brielse Maas, 9 sept. (H. Niesen e.a.). *IJsselmeergebied*: Knardijk: 23 en 29 aug., resp. 1 en 4 ex. (IJerman); 1 sept. (N. v. d. Beek); 4 sept., 3 ex. (IJerman; 4 en 15 sept., resp. 4 en 1 ex. (J. v. Dijk); 25 sept., 1 ex. (v. d. Hombergh); Eempolderkust, 26 aug. (F. de Boer c.s.); Adam, Sloterdijk, opspuitingen, 25 aug. (F. en H. Niesen e.a.) en 29 aug. (Kr, Swart). *Binnenland*: Rotterdam, Heyplaat, 22 sept., 2 ex. (Vj. 10: 468).

159 (242). BURHINUS OEDICNEMUS — Griel.

19 mei, Noordwijkerhout (Vj. 10: 468); 13 okt., 2 ex., roepend → N, Den Haag, Boschjes van Poot (Wa).

163 (308). STERCORARIUS SKUA — Grote Jager.

[1960: 10 juli, dood ad., Hondsbossche Zeewering (Kabeljouwvishaak in maag; snoer stak uit de bek (verzameld) (P. Boer c.s.).]

[Dit is het derde juli-geval (zie Lim. 36: 27) (t.K.).]

17 febr., 's-Gravenzande, duinplas (Beukers, Schattenkerk c.s.) en ad., Katendijke, Z (F. de Boer; de Visser c.s.); 8 sept., ad., Scheveningen (Ki, Bi, Sw, Te); 9 sept., 1 ex., aldaar (Kl, Bi, Diedrich); 15 sept., 3 ex., Braakman (v. Impe); 19 sept., dood ex., Jutrijp, Fr (coll. Fries N.H. Mus.; Van. 15: 277); 29 okt., gewond of ziek ex., St. Anna Parochie (coll. idem; ibidem).

[Tot nu toe was slechts één febr.-geval bekend: 11 febr. 1946, dood ev., IJmuiden (Resoort) (Ardea 38: 82; daar opgenomen onder 1947, maar volgens Ardea 40: 83 zijn alle daarin vermelde waarnemingen van Resoort uit 1946). Dit geval is niet vermeld in Avif. Ned.: 52 (t.K.).]

164 (309). STERCORARIUS POMARINUS — Middelste Jager.

11 sept., juv., Terschelling (Tanis); 17, 18 en 23 sept., resp. ad., donkere fase (De Cocksdorp), juv., donkere fase (Slufter) en ad., lichte fase (Het Horntje), Texel (Zilvermeeuwen in nabijheid voor grootte bepaling) (Schweigman); 28 okt., ad., IJmuiden, Noordpier (Schouten) en ad., lichte fase + 2 juv. en ca 15 minuten later weer ad. lichte fase + 2 juv., langskomend, Scheveningen, haven (Ki, Oo, Sw) en 2 ad. → ZW, boven de duinen, Oostvoorne (Nauta).

165 (310). STERCORARIUS PARASITICUS — Kleine Jager.

21 juli, ad., De Beer (Ou).

IJsselmeergebied: 17 juni, Hoophuizen (Vj. 10: 391).

Binnenland: 3 aug., Opheusden, G (Vj. 10: 468).

De verdere gegevens betreffen: de Vliehors, Ameland, Wijk a/Zee, IJmuiden en Scheveningen.

166 (311). STERCORARIUS LONGICAUDUS — Kleinste Jager.

Scheveningen, haven, 31 aug., juv. (Wa); 8 sept., ad. (Bi) en 16 sept., juv. (Kl, Oo).

168 (303). LARUS MARINUS — Grote Mantelmeeuw.

Z.O.-N. Brabant: 30 april, 2 ex., Valkenswaard, visvijvers (Vj. 10: 391).

[Voor Limburg, zie Lim. 35: 63 (t.K.).]

169 (304). LARUS HYPERBOREUS — Grote Burgemeester.

1 en 14 jan., ad, Scheveningen (zelfde ex. als in nov. en dec. 1961; zie Lim. 36: 28) (Beukers); 3 en 4 febr., 2e jaars, Rotterdam, Heyplaat (Vj. 10: 362); 3 febr., juv., Monster (Vj. 10: 332); 17 febr., juv., Balgzand (Verkerk, Zwitser e.a.); 17 maart, dood ad., Vlaardingen (de Reuver); 20 maart, 2e of 3e jaars, Breskens, Z (Lebret).

170 (302). LARUS FUSCUS — Kleine Mantelmeeuw.

4 maart, Rhenen (Vj. 10: 418); 8 maart, Zwartemeer-W (Koridon); 6 april juv., Esbeek, De Flaas, NBR (Wi); 12 mei, ad., Veluwemeer-N (Swart, Kr); 4 juli, 7 ex., Braakman (v. Impe).

(302b). LARUS FUSCUS GRAELSI

Broedgevallen: De Beer, 1 (in stuifduin, tussen Zilvermeeuwen) (Spaans, Swennen).

(302c). LARUS FUSCUS INTERMEDIUS

4 febr., ♂ ad., stervend, O. Flevoland, meerdijk Lelystad-Kamperhoek (zwaar gestreepte winterkop; poten bleek stro-geel; ooglid bleek oranje) (coll. Zoöl. Mus. A'dam, no. 16.455; determinatie bevestigd door Prof. Voous) (Nu, Wo).

171 (301). LARUS ARGENTATUS — Zilvermeeuw.

Broedgevallen: O. Flevoland: Lelystad, Markerwaarddijk, 3 juni, 4, langs onderkant van de dijk (Nu, Wo); tussen Swifterbant en Kamperhoek, enkele 10-tallen (R. v. d. Berg, med. t.K.).

— (—). Geelpootzilvermeeuw.

11 febr., 2 ex., Knardijk (grote, zeer donkere Zilvermeeuwen met witte koppen, gele poten en zwemvliezen en zeer veel zwart aan vleugelpunten; kleur mantel benadert die van Britse Kleine Mantelmeeuw (Sw); 11 maart, ibidem (zeer grote Zilvermeeuw; duidelijk gele poten; mantel donkerder dan van *Larus argentatus argenteus*; lange vleugels met meer zwart aan uiteinde; snavel zwaar (Wo, Nu, Tj); 7, 9 en 15 mei, ♂ + ♀, ibidem (Wa, Ki, Sw); 28 aug., Braakman (gele poten; helderwitte kop; mantelkleur donkerder dan van Zilvermeeuw, maar lichter dan van Britse Kleine Mantelmeeuw; ook donkerder dan van *Larus canus*; forse, vrij lange snavel; felle uitbreiding van zwart aan vleugeltop) (Wille, v. Impe, Br. Simeon); 8 sept., Knardijk (Ros, Schattenkerk e.a.); 22 dec., ibidem (donkere mantel, witte kop; grote vogel) (Bi).

172 (305). LARUS GLAUCOIDES — Kleine Burgemeester.

23 jan. en 1 en 13 maart, Katwijk (dezelfde vogel als 8 en 15 dec. 1961 en 3, 5, 7 en 13 jan., vermeld in vorige verslag (Lim. 36: 29)) (F. Niesen).

173 (300). LARUS CANUS — Stormmeeuw.

Broedgevallen: Texel, totaal tenminste 90 paar (Avif. Texel: 24); De Beer, 7, nabij Zuidpier (Ou).

175 (299). LARUS MELANOCEPHALUS — Zwartkopmeeuw.

[1960: Broedgevallen: Verdrongen Land van Saeftinge, Z, 2 (22 mei, nest met 3 eieren, waarbij 2 ad. en ca 3 m daarvandaan nest met 2 eieren, waarbij slechts 1 ad.; het laatste bleek 26 mei verlaten, legsel opgezonnen naar Rijksmuseum Leiden; van eerste nest op 5 juni 1 ei aangepikt, maar 12 juni bleken de eieren door hoge waterstand te zijn weggespoeld en werd voor het laatst nog 1 ad. ex. gezien) (De Giervalk 52: 570).]

Broedgeval: Nederweert, Ospeler Peel, in Kokmeeuwkolonie (in april voor het eerst gehoord; 17 april geïdentificeerd door de heer G. van Deursen Sr.; 31 mei door hem het broeden vastgesteld; 1 juni ook door mij geconstateerd; 3 juni, van behoorlijke afstand fotografisch vastgelegd; 13 juni, slechts 1 ei aanwezig volgens van Deursen; 16 juni, broedplaats bezocht met de heer P. Hens; 17 juni, nest door v. Deursen leeg aangetroffen; vermoedelijk is het jong toen uitgekomen en door agressieve Kokmeeuwen gedood, waarna de oude vogels verdwenen) (J. H. H. de Haan) (**).

23 april, ad., Ossendrecht; 3 mei, 2 ad., aldaar; tot half mei waargenomen door Jhr. Cogels (De Giervalk 52: 574) (**).

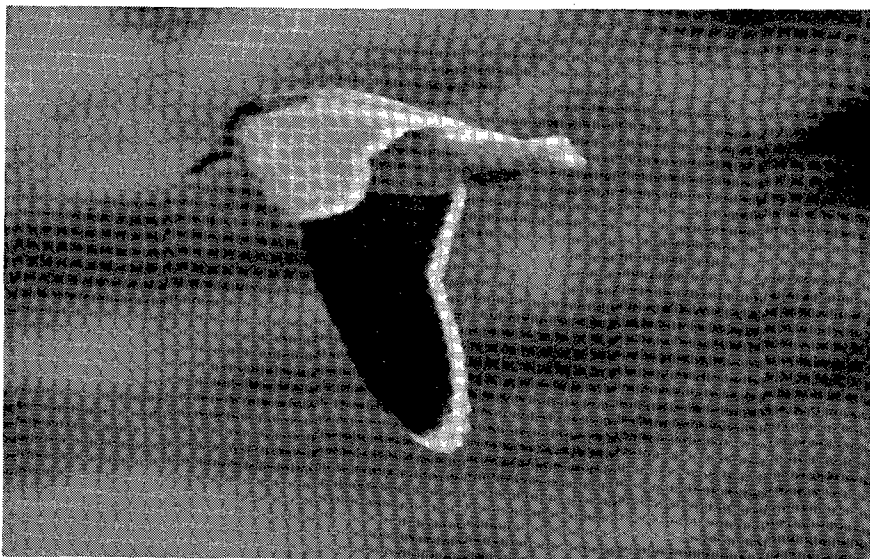

Foto B. MUUSERS

Fig. 5. Dwergmeeuw (*Larus minutus*), IJmuiden, Noorderpier, 27 januari 1962.

177 (297). LARUS MINUTUS — Dwergmeeuw.

Broedpoging, Esbeek, Het Goor, NBr (zie dit no.: 198) (Wi).

17 febr., ad., Balgzand (Verkerk, Zwitser e.a.) en ad., Katwijk a/Zee (Rampen); 18 febr., ad., IJmuiden, Noorderpier (Verkerk, Zwitser).

[Thans zijn acht febr.-gevallen bekend (zie Lim. 36: 29) (t.K.).]

IJssermeergebied: 8 en 9 mei, 4 ad., Bantega, Fr (Van. 15: 225); 14 mei, 2 juv., Veluwemeer-Z (de Wilde); *Knardijk*: gegevens van 27 juni (1 juv., v. d. Heide) — 8 sept. (tenminste 115, waaronder weinig juv.; v. Orden), met maximum op 18 aug. (193, waarvan ca 150 ad.; Ou); *Naardermeer*, 23 april, 1 juv. (Wurster). *Noordzegebied*: (zie ook boven): Texel, 28 jan., juv. (Peeters); IJmuiden, 21 jan., ad. (Verkerk, Zwitser); 27 jan., ad. (Muusers); 18 febr., ad. (Verkerk, Zwitser); *Kennemerduinen*, 25 april en 4 mei, 2 ad. (H. Niesen); *Zandvoort*, 27 april, dood ad. (idem); *Katwijk a/Zee*, 23 jan., ad. (F. Niesen); *Wassenaar* 28 april, stervend ad. (Ros); *De Beer*, 8 sept., 2 ad. + 2 juv. (H. Niesen); *Westenschouwen*, 23 sept., juv. (Dr. Ou); *Westkapelle*, 12, 17 en 26 juni, 5 juv. en 8 juli, nog 1 ex. (Lebret); *Vlissingen*, 24 aug., 6 ad. + 2 juv. (Smeenk); *Retranchement*, 20 sept., 2 ad. (Lebret).

Binnenland: 20, 26 en 27 mei, resp. 4, 1 en 1 juv., Bergen, De Hamert, L (Spreuwenberg c.s.).

178 (296). XEMA SABINI — Vorkstaartmeeuw.

17 febr., juv., Den Haag, Verversingskanaal (kijker: 15 x 50; afstand: 300 m) (Wa) (*); 19 febr., ad., ibidem (afstand: 100 m; iets kleiner dan Kokmeeuw; zat op strandje bij pieren van het kanaal; wilde niet opvliegen; heldergele snavel met zwarte basis; grijze kop met witachtig voorhoofd; voorhals wit; geen zwarte rand als afscheiding van grijs in de hals gezien; mantel donkergrijs; opvallend zwarte en lange slagpennen; geen zwarte eindband aan staart, geen vorking gezien; donkere poten) (Wa) (*).

180 (306). RISSA TRIDACTYLA — Drieteenmeeuw.

[1960: 10 juli, dood ex., Hondsbossche Zeewering (P. Boer c.s.).]

21, 27 en 28 jan., ca 500 ex., ad. + juv., IJmuiden, Noordpier (zaten vaak in groepjes op de pier en lieten zich zeer dicht naderen; opvallend was het zeer grote aantal stookolievogels) (Verkerk, Zwitser); 20 mei, 2 ad. + 1 juv., strand Texel (blijkbaar na stormachtige wind op 19 mei, afgedreven naar de kust) (Wa c.s.).

IJsselmeergebied: 15 sept., Huizen (Kr, Garrelfs).

Binnenland: 29 april. juv., verzameld, Lage Mierde, NBr (Wi c.s.); 5 juli, juv., Bortel, Kampina (voorafgaande week dikwijls stormachtige W. winden) (v. Erve).

181 (286). CHLIDONIAS NIGER — Zwarte Stern.

[1960: 5 juni, 14 en 6 ex. → Z (met Visdiefjes en enkele Grote Sterns) over zee, Hondsbossche Zeewering (P. Boer).]

27 mei, 8 trekkers, Oostvoorne (trokken, evenwijdig aan de boulevard, richting dam) (Spaans, Swennen).

[Volgens De Ned. Vogels: 874, gaat de trek voort tot in de laatste mei-decade) (t.K.).]

28 okt., 2 ex., O. Flevoland, Kamperhoek en 1 ex., Veluwemeer-Z (Wo, Tj, Veenman); 4 nov., Sneek (miste 1 of meer pennen aan één vleugel) (Van. 15: 276).

[De laatste datum is 26 nov. (zie Lim. 35: 65) (t.K.).]

182 (288). CHLIDONIAS LEUCOPTERUS — Witvleugelstern.

8 juli, ad., Scheveningen, haven (afstand: 150 m; zomerkleed; zwarte stern met blinkend witte staart; zwarte buik, aan kop rui — wit voorhoofd; witte vlakken op bovenvleugel (Oo) (*).

184 (289). GELOCHELIDON NILOTICA — Lachstern.

23 juni, ad., O. Flevoland, gemaal Lovink (Lebret); 19 aug., Numansdorp (v. d. Lee); 23 aug., IJmuiden, op strand (Zwitser); 16 sept., ex → O, Numansdorp (v. d. Lee).

185 (290). HYDROPROGNE CASPIA — Reuzenstern.

[1961: 3 sept., 1 ad. + 1 juv., Kampen, Kattenwaard (een maand lang aanwezig; volgens andere waarnemers 2 ad. + 2 juv., dus vermoedelijk een familie) (de Wilde).]

21 juli, ad., 's-Gravenzande (F. de Boer c.s.); 18 aug., Scheveningen, haven (Vj. 10: 468); 2 sept., 2 ex., Den Oever, IJsselmeer (idem) en 1 ex. → Z, Zandvoort, strand (H. Niesen); 17 sept., 2 ex., Veluwemeer-N (Vj. 10: 468).

186 (293). STERNA HIRUNDO — Visdiefje.

27 okt., 2 ex., Kijkduin (Beukers).

187 (294). STERNA PARADISAEA — Noordse Stern.

26 april, Knardijk (kijker: 12 x 50; afstand: 50 m; snavel geheel bloedrood; staart in zit duidelijk buiten de vleugels uitstekend) (Verkerk, Zwitser).

[De vroegste datum was tot nu toe 30 april (zie Avif. Ned.: 59) (t.K.).]

28 okt., 1 ad. + 1 juv., Scheveningen, haven (Ki, Oo, Sw).

[De laatste datum was tot nu toe 27 okt. (2x) (zie Avif. Ned.: 59) (t.K.).]

188 (292). STERNA DOUGALLII — Dougalls Stern.

21 mei, Texel, De Cocksdorp (Lim. 35:279) (**).

[Dit is het 2e geval voor deze eeuw (zie Avif. Ned.: 59) (t.K.).]

189 (295). STERNA ALBIFRONS — Dwergstern.

Broedgevallen: Terschelling, totaal 16 (Vogels Terschelling: 39).

IJsselmeergebied: O. Flevoland: Kamperhoek, tenminste 7 (Koridon, t.K.).

28 okt., ad., Texel, wad bij De Cocksdorp (Nu).

[De laatste datum was tot nu toe 25 okt. (zie Avif. Ned.: 59) t.K.).]

Binnenland: 14 sept., Ubbergen, Oude Waal (v. Erve).

190 (291). STERNA SANDVICENSIS — Grote Stern.

Broedgevallen: De Beer, naar schatting 1500 paar (opgave Korfmaker, med. Ou);

IJsselmeergebied: O. Flevoland, 4e eilandje Veluwemeer-Z, 89 (in 1961 ca 110) (A. v. d. Berg).

31 maart, 35 ex., De Beer (Ou).

[De vroegste datum is 22 maart (zie Avif. Ned.: 60) (t.K.).]

3 nov., Zoutelande, Z (Vj. 11: 107).

[De laatste datum is 15 nov. (zie Avif. Ned.: 60) (t.K.).]

Binnenland: 21 juni, gewond ad., Maartensdijk, Groenekan (Marra).

191 (312). ALCA TORDA — Alk.

1 maart, stervend ex., 's Heer Arendskerke (jachtopziener M. de Jong: Lebret).

(—). ALCA TORDA TORDA.

6 jan., stookolieslachtoffer, strand Noorwijkerhout (♂, winterkleed; overjarige snavel; vleugel 205½ mm; coll. Zoöl. Mus. A'dam, no. 16568 (Voous).

192. (316). PLAUTUS ALLE — Kleine Alk.

18 febr., dood ex., strand Scheveningen (H. en P. Waldeck); 21 april, dood ex., Texel, De Slufter (Nap); 25 dec., dood ex., Kijkduin (Vj. 11: 107).

193 (313). URIA AALGE — Zeekoet.

IJsselmeergebied: 12 febr., stookolieslachtoffer, A'damse Bos, Nieuwe Meer (VWGr. A'd. Bos).

Binnenland: 7 sept., autoslachtoffer, Venlo, Maasbrug (Vj. 10: 418).

196 (317). FRATERCULA ARCTICA — Papegaaiduiker.

29 jan., aangespoeld ex., Westkapelle, Z (Vj. 10: 332); 18 febr., ad., stookolieslachtoffer, Wassenaar, strand (K. Waldeck jr); 19 febr., ad., gevangen, strand Katwijk-Scheveningen (Diedrich); 4 maart, 3 ex., Zoutelande-Westkapelle, Z (Vj. 10: 391).

201 (240bis). STREPTOPELIA DECAOCTO — Turkse Tortel.

(Alleen de rechtstreeks op waarnemingskaarten binnengekomen gegevens)

N. Holland: A'damse Bos, 30 april en 4 sept., 1 ex. (1e waarneming) (Brander; Oreel); Marken, 21 april, 2 ex. (Swart, Bonten); Haarlem, Zuiderhoutpark, 4 april - begin juni, 2 ex. (1e waarneming) (v. d. Elst); *Z. Holland*: Den Haag, Rietzangerlaan, voorjaar, 2 ex. (v. d. Kooij); Numansdorp, 4 mei, 1e ex. in broedtijd, en 25 sept., 2 ex., (v. d. Lee); *Utrecht*: Rhenen, Grebbeberg, „Vogelenzang”, 22 maart, 2 ex. (1e waarneming) (mevr. v. d. Berg-Bebelman); *Zeeland*: waargenomen te Axel (veel), Terneuzen, IJzendijke, Schoondijke en Groede (Resoort); *N. Brabant*: Hooge Mierde, 29 april, 1 paar en Reusel, 3 x 1 ex. (Wi); Eindhoven, stadswandelpark en omgeving, ca 15 broedgevallen (B. Wittgen).

204 (146). TYTO ALBA — Kerkuil.

Broedgevallen: Texel, hoogstens 3 (Avif. Texel: 27); Terschelling, geen broedgevallen bekend, ook niet uit vorige jaren (Vogels Terschelling: 113); Putten, G., w.s. broedgeval in schuur van zelfde boerderij aan de Beekweg, waar ook in 1961 aanwezig (N. v. d. Beek, Sevinga).

212 (143). ASIO FLAMMEUS — Velduil.

Broedgevallen: Ameland, tenminste 5 (Dr); Terschelling, ca 4 (Vogels Terschelling: 42); Texel, tenminste 10 (Avif. Texel: 27); Wissenkerke, Goudplaat, Z, 1 (Lebret).

213 (124). CAPRIMULGUS EUROPAEUS — Nachtzwaluw.

Broedgevallen: Ambt-Delden, Ov, 3 juni, zingend ♂ (Meijerink); Bergh, Montferland, G, tenminste 2 broedparen (Wa); Hilversum, Smithuyzer bos, 1 (Vj. 10: 468); N. Brabant: Chaam, 5 t/m 13 aug., 3 zingende ♂♂ (Verhey); Berkel-Enschot, Schaapsven, 1 (de Lang); Kampinase heide, tenminste 8 paar (v. Erve); Hilvarenbeek, Brekse heide, 3 à 4 paar (Moller Pillot); Riel-Alphen, Reghte heide, 4 à 5 paar (idem); Esbeek, „De Utrecht”, 15 à 25 paar (Wi); Stiphout, 26 juli, 1 (volgens boswachter 8 paar) (v. Aerle); Deurne, Buntven, 29 juli, 1 paar (Regeer). Brunssumer heide, L, 2 paar (NHMBI. 51: 135).

214 (123). APUS APUS — Gierzwaluw.

6 nov., Rotterdam, Kralingen (Vj. 11: 107).

[Dit is het 4e nov.-geval (zie Avif. Ned.: 66) t.K.).]

216 (129). ALCEDO ATTHIS — IJsvogel.

Broedgevallen: Friesland: Oranjewoud, steeds 2 paar aanwezig (Van. 15: 251); Overijssel: Ambt-Delden, 15 juni, 1 (2 paar aanwezig) (Meijerink); Losser, half juni, 1 (idem); Denekamp, half juni, 1 en eind juli, 1 (idem); Gelderland: Barneveld, 13 mei, 1 (in zandafgraving bij Esvelderbeek) (G. de Graaff); Brummen, „Voorstonden”, 29 juli, 1 ex. in één kwartier 3x duikend en met vis naar vermoedelijke nestplaats, achtervolgd door 2e ex. (Rense); Renkum, 1 (Vj. 10: 468); Winterswijk, Bekendelle, 10 mei, 1 paar (Wa, Ki, Sw, Stoffel); N. Brabant: (Aan de Reusel): Oisterwijk, „Oude Hondsborg”, 2; Esbeek, „De Utrecht”, 1; Hoge en Lage Mierde, Wellenseind, 1; (Aan de Rozep): Moergestel, bij Kolkven, 1; Oisterwijk, 2; (Aan de Beerze): O., W. en Middelbeers, „Te Baest”, 1; Boxtel, Kampina, 1; (Aan de Rovertsche Ley): Goirle, „Gorp en Rovert”, 1. Oirschot, 4 (v. Erve, Wi, Leerschool, Moller Pillot, de Lang); Mierlo, 1 (v. Aerle); Limburg: Bergen, Geldernskanaal, laatste mei-decade, 1 en 23 juni, 1 (Spreunenberg); Valkenburg, 1 (Hens, Wa).

220 (126). UPUPA EPOPS — Hop.

Broedgevallen: Gemert, NBr, 1 (niet door mijzelf gezien, maar door de betreffende boer en een boswachter kwam ik op het spoor; dit alles werd later bevestigd door van Aerle) (Wi); Helenaveen, NBr., 1 (Wi) [zie ook Vj. 10: 391) (t.K.).]

22 april, Vlieland (Spaans, Swennen) en Ermelo, Drieërweg (N. v. d. Beek); 23 april, Rockanje (Heer en Mevr. Boeles); 29 april, Heumense Schans, G. (Vj. 10: 391); 1 mei, Hengelo, G (ibidem); 8 mei, Ameland (Van. 15: 110) en A'dam, Sloterdijk (v. d. Veer); 17 mei, Den Helder, Donkere duinen (Vj. 10: 391); 30 mei, Ede, De Sijselt, G (jachtopziener Heerikhuizen, med. Stel); 16 sept., Wassenaar, Noorderpan (Kuntze).

221a (131). PICUS CANUS — Grijskopspecht.

12 okt., ♂ ad., gevangen, A m b y, L (lengte 24 cm; rood voorhoofd; zwarte baardstreep; geringd vrijgelaten) (J. M. Schoenmakers en echtgenote) (*).

222 (132). DENDROCOPOS MAJOR — Grote Bonte Specht.

In de herfst had een invasie plaats. De gegevens hebben hoofdzakelijk betrekking op *Terschelling* (Tanis), *Vlieland* (Spaans, Swennen), *Texel* en het vaste land van *Friesland* (Van. 15: 224 en 251). Verder zijn er waarnemingen van enkelingen uit *Groningen*: *Stedum* (Vj. 10: 468), *Overijssel*: *Kampereiland* (Koridon); *N. Holland*: *Hilversum*, *Amsterdam* (Vj. l.c.) en *Bloemendaal* (A. Mulder) en *Z. Holland*: *Leiden*, *Haastrecht*, *Middelharnis* (Vj. l.c.) en *Numansdorp* (v. d. Lee).

De eerste gegevens zijn van 14 aug., *Wommels*, Fr (Vj. l.c.) en ca 15 aug., *Vlieland*, waar de soort van de 2e sept. week - 16 okt., overal aanwezig was, van de 4e polder tot het dorp (Spaans, Swennen), ook nog in nov. en 4 dec. zelfs 9 ex. in nestkasten (D. Buitenhuis, med. Kluijver).

Op *Terschelling* van begin sept. af rondzwervende troepjes; eerste maximum ca 20 sept.; daarna minder, maar geheel okt. in alle bossen; opnieuw toename in de 1e nov. week; half nov., behalve in de Staatsbossen, ook in tuinen en zelfs herhaaldelijk op alleenstaande stammen en palen; in *W. Terschelling* roffeland op nestkastjes; vaak meerdere ex. bijeen (Tanis). Van twee slachtoffers kon worden vastgesteld, dat zij behoorden tot de noordelijke vorm, *major* (zie hieronder).

(132a). DENDROCOPOS MAJOR MAJOR.

3 sept., ♂ juv., slachtoffer, *Grouw*, Fr (zeer brede snavel; vleugel: 138 mm; coll. Zoöl. Mus. A'dam, no. 16, 767) (Voous; zie ook Van. 15: 224); 13 sept., gewond 1e j. ex., *Leeuwarden* (Van. l.c.).

[Tot nu toe was de vroegste datum 11 okt. (zie Avif. Ned.: 68) (t.K.).]

223 (134). DENDROCOPOS MEDIUS — Middelste Bonte Specht.

Broedgevallen: 10 mei, *Ambt-Delden*, „Twickel”, broedpaar bij nestholte in dode beukentak langs de Beek (Wa, Stoffel, Ki, Sw); maart-mei, tenminste 1 paar aldaar (Meijerink).

224 (133). DENDROCOPOS MINOR — Kleine Bonte Specht.

Broedgevallen: *Gorssel*, „De Voorst”, G, 6 april—7 mei, ♂ + ♀ (Nijeboer); *Winterswijk*, *Bekendelle*, 10 en 20 mei, ♂ + ♀ (Wa, Stoffel, Ki, Sw, Coldewey); *Ermelo*, *Horst en 's Heerenlo*, zeer w.s. 1 (♂ + ♀ op verschillende data gezien en het roffelen op blikjes van telefoondraden) (N. v. d. Beek, Sevinga); *Heukelum*, *ZH*, kasteel „Merckenburgh”, jaarlijks 1 (Entrop); *Bunnik*, *Oud Amelisweerd*, 24 maart, 21 april en 5 mei, ♂, roffeland en roepend, steeds in hetzelfde bosperceel (Gadelle); *Esbeek*, „De Utrecht”, *NBr*, w.s. 3 (Wi e.a.); *Oisterwijk*, *Moergestelse weg*, 1 (v. Erve, Leerschool; de Visser c.s.).

Ermelo, *Groevenbeek*, 15 en 20 maart, ♂ (Sevinga, v. d. Beek); *Bussum*, 3 febr. (Swart, Kr, Garrelfs); *Vogelenzang*, 30 april, ♂ (H. Niesen); *Vlieland*, 4 dec., ex. in nestkast (D. Buitenhuis, med. Kluijver); *Den Haag*: *Oostduinpark*, 1 maart, ♂ (Middelma); *Bosjes van Poot*, 4 sept., ♀ (Vj. 10: 468); *Zuiderpark*, 6 nov. (de Visser); *Rijswijk*, „Overvoorde”, 17 april, ♀ (Vj. 10: 362); *Udenhout*, *Brandse Steeg*, *NBr*, 14 april, ♀ en 15 april, ♂ (Mandos, med. Wi).

225 (135). DRYOCOPUS MARTIUS — Zwarte Specht.

Broedgevallen: *Delden*, tenminste 3 (Meijerink); *Veluwe*: *Speulder- en Sprielderbos*, 4; *Leuvenumse bossen*, 4; *Staverden*, 2; *Hulshorst*, 1; *N. van Apeldoorn*, tenminste

10 (N. v. d. Beek, J. en L. v. Dijk, Sevinga); Apeldoorn, Greutel, 8-15 mei, 3 paar (Nijeboer); Gorssel, Eefde, 6 maart—7 mei, 4 ♂♂ en 3 ♀♀ (idem); Lochem, Barchem, 6 maart—1 april, 3 ♂♂ en 2 ♀♀ (idem); Bergh, Montferland, 10 juni, tenminste 1 broedpaar (Wa); Winterswijk, Bekendelle, 10 mei, 1 broedpaar (Wa, Ki, Sw, Stoffel); Oisterwijk, NBr., De Venkraai, 1 (v. Erve c.s.); Moergestel, Oisterwijkse Hoeven, 1 (idem); Kampina, NBr, tenminste 1 (idem); Bergen, De Hamert, L, 27 mei, broedvogel (Wa); Nieuwenhagen, L, 1 (NHMbl. 51: 135).

Castricum, W.L. duinen, 2 okt. (Kr); A'damse Bos, 14 okt. (Brander, mej. v. Drooge); Katwijk, Panbos, 25 maart (Rampen); Den Haag: W.L. duinen, 10 jan. (mej. Baggerman); 28 jan., 25 febr., 13 okt.—16 dec. en 31 dec. (Meijendelonderzoek); Ockenrode, 28 sept. (Maas), 14 okt (Schattenkerk c.s.) en 24 okt. (de Visser); Rilland-Bath, Z, 8 dec. (Bi).

226 (136). JYNX TORQUILLA — Draaihal.

Broedgevallen: Vledder, Dr (Vj 10: 468); Leuvenum, G (v. Dijk, v. d. Beek); Speulderbos, G, 11 en 17 mei, voortdurend roepend (Sevinga, v. d. Beek); N. van Apeldoorn, 4 (v. Dijk); Ede, Noord-Ginkel, 1 (Stel); Oisterwijk, NBr (Vj. 10: 418); Bergen, De Hamert, L (Spreuwenberg); Venlo, Bovenste Molen, 27 mei, roepend op oude broedplaats (Wa).

18 april, Wageningen (Vj. 10: 418); 21 april, Helenaveen (Vj. 10: 391); 24 april, Bentveld (Meeth); eind april, Esbeek, NBr (med. Wi); 3 mei, Haagse Bos (Vj. 10:362); 5 mei, Den Haag, DWL duinen (Beukers e.a.) en 2 of 3 ex., O. Flevoland, gemaal Lovink (Nap); 6 mei, H. v. Holland (Beukers) en Bakkum, NH (Vj. 10: 362); 7 mei, A'damse Bos (Vj. 10: 391) en Tilburg, Enschoot (med. Wi); 6 juni, Den Haag, Ockenburgh (Vj. 10: 418); 28 aug., Ameland (J. v. Dijk); 2 sept., Knardijk (Wa c.s.); 4 sept., Griendtsveen, L. (Vj. 10: 468); 13 sept., Knardijk (J. v. Dijk); 23 sept., Wassenaar, Meijendel (Vj. 10: 468); 2 okt., Terschelling (Tanis); 3 okt., gewond ex., Katwijk a/Zee (Rampen).

229 (47). LULLULA ARBOREA — Boomleeuwerik.

Broedgevallen (?): Ambt-Delden, maart—mei, tenminste 4 baltsende ex. (Meijerink); Raalte, Boetelerveld, 31 maart, 1 zingend en baltsend ex. (zeldzaam in Salland) (Coldewey); Hattem, 5 mei, 1 ex., gezien en gehoord, in de bossen ten Z. van de stad (Nap); Ermelo: 7 maart, zingend en lokkend ♂, tussen Postweg en grens Speulderbos; 19 maart, zingend ♂, omgeving schietbaan en bij Sparrendaal, 2 zingende ♂♂, Leuvenumse heide en 1 zingend ♂, Leuvenumse bos; 12 april, zingend ♂, Ericaalaan; 22 mei, idem, Haspel (Sevinga, N. v. d. Beek); Castricum, in april en mei geregeld paartje op een oude broedplaats (Verkerk, Zwitser); Krimpen a/d Lek, 17 maart, 1 ex., gezien en gehoord, bij De Zaag (Duiven).

231 (49). EREMOPHILA ALPESTRIS — Strandleeuwerik.

Binnenland: Krimpen a/d Lek, 31 maart, 2 ex. (Duiven).
De verdere gegevens betreffen: Balgzand (Vj. 10: 468); O. Flevoland, max. (21 okt.) 12 ex. (Coldewey, Sw); A'dam-W, Gr. IJpolder, max. (11 nov.), 17 ex. (M. Bakker) en De Beer, max. (17 nov.), 43 ex. (Ou).

234 (121). DELICHON URBICA — Huiszwaluw.

4 april, Teroele, Fr (Van. 15: 110).

[Afgezien van een niet in Avif. Ned. overgenomen waarneming van 1 febr. (zie Vj. 7: 152) en twee op zich zelf staande maart-gevallen, was de vroegste datum reeds 4 april (zie Avif. Ned.: 70) (t.K.).]

23 okt., ca 20 ex., De Leijen, Fr (Van. 15: 278); 10 nov., Maassluis (De Feyter, Ros, de Visser).

[Voor andere recente nov.-waarnemingen, zie Lim. 35: 69 en 36: 34; afgezien van een niet in Avif. Ned. overgenomen geval van 30 dec. (zie Vj. 8: 16) is de laatste datum nog steeds 25 nov. (zie Avif. Ned.: 70) (t.K.).]

235 (122). RIPARIA RIPARIA — Oeverwaluw.

Broedgevallen: Blesdijke, Fr, 22 mei, kolonie van ca 8 nesten (Wa); Ermelo, 9 juni, ca 65 gaten in zandafgraving achter boerderij van Van Gent (van slechts ca 10 holen bewoners gezien, w.s. verklaarbaar door late uur, 20.30) (Sevinga); Beesd, G, 23 aug., 9 nesten in afgraving langs de Linge (nieuw; in 1961 hier ook geen graafwerkzaamheden) (Verhey); 's-Gravenzande, ZH, 20 mei, nabij sluizen van de Oranjevaart, 22 bewoonde holen in afgeslagen walkant; 1 juli bleken gangen ingetrapt en werden geen vogels meer gezien (Beukers); Burgh, Schouwen, 29 juli, 5 gaten, waarvan 3 bewoond, in steile kant van eilandje in IJssbaanplas in de duinen (Viergever c.s.); Bergen, De Hamert, L, 27 mei, ca 50 nesten in grindhoeve (Wa).

21 aug., om 16 uur, ca 4000 ex., drukjagend, O. Flevoland, Houtribsluizen, boven de grote zandvlakte (bij onze terugkomst een half uur later nog slechts enkele 10-tallen) (Tj, Hinlopen).

236 (50). ANTHUS RICHARDI — Grote Pieper.

7 mei, 1 ex. en 25 mei, 2 ex., Hondsbossche Zeewering (iets forser dan Veldleeuwerik; lange, lichtgekleurde poten en relatief lange staart met witte buitenstaartpennen; lichte snavel; isabelkleurige borst; bovenzijde bruingestreept; lichte streep boven oog, één onder de wangen; keel wit, met duidelijk zwart streepje; vlucht als Kwikstaart; Veldleeuwerikachtig bidden vóór het neerstrijken; viel het eerst op door harde geluid: een kort, soms langer durend „triep triep” (Monsees, Vj. 10: 461); 28 aug., De Beer (kijker: 10 x 50; afstand: 12—30 m; roep: monotoon „driep-driep”; aanvankelijk ca 35x per minuut, later slechts een enkele maal; deed bij eerste vernemen aan Veldkrekeld denken; vlucht als Kwikstaart; bij neerstrijken korte fladdervlucht; algemene indruk, groot, donker, slank, zich telkens recht oprichtend; weinig, maar duidelijk gevlekt; onduidelijke baardstreep; oogstreep; veren niet licht gerand; tarsus opvallend lang; de heer L. Kooy, die later arriveerde, kon slechts roep en vlucht bevestigen (Drs J. v. der Elst).

25 sept., Knardijk (kijker: 7 x 50; afstand: ca 10 m; iets groter dan Oeverpieper; viel direct op door fladderend neerstrijken; wierp zich soms ook in de lucht als een Vliegenvanger; lange staart met weinig wit op buitenste staartpen; lichtkleurige poten; gestreepte borst en lichte keel; rug en kop weinig gestreept; vlucht sterk golvend; geen geluid gehoord (J. v. Dijk; H. Krol; N. v. d. Beek (27 sept.)).

27 okt., Texel, De Cocksdorp (kijker: 10 x 60; afstand: ca 10 m; meest opvallend: lange staart, Kwikstaartachtige silhouet, grootte en tamelijk luide, korte, „ruwe” roep; bevederig oorstreek als vermeld in Handbook; alle in het veld gemaakte aantekeningen kloppen bij het naderhand raadplegen der handboeken; poten lang, hoewel niet het opvallendste kenmerk; donkerder dan Duinpieper; opvallende lichte wenkbrauwstreep; opgerichte houding (Nu).

237 (51). ANTHUS CAMPESTRIS — Duinpieper.

Broedgevallen: Elspeet, Stakenberg (Wa, Ki, Sw); Bergen, De Hamert, L (Wa); Venlo, Vliegveld, tenminste 2 (Wa, Ki, Sw, v. d. Hombergh).

Verdere zomerwaarnemingen: Terschelling: 30 mei, 2 ex.; eind juni en begin juli, steeds 3 ex. (Vogels Terschelling: 119); Vlieland, 20 juni, 1 ex. (idem); Ameland, 6 juli, 1 ex. (idem); Meerveldse heide (N van Nieuw Milligen, Vel.), 6

mei, 1 ex. (N. v. d. Beek) en 16 juni, 4 ex. (J. v. Dijk); Ermelo, Paalberg, 11 juni, 1 ex. (idem); Schouwen, Slot Haamstede, eind mei (Tanis).

27 april, Schiermonnikoog (Ou, J. v. d. Beek); 3 mei, Terschelling (Vogels Terschelling: 119).

239a (—). ANTHUS CERVINUS — Roodkeelpieper.

8 mei, O. Flevoland, Knardijk (kijker: 15 x 50; roestbruine keel gezien; typische roep gehoord) (Wa) (*).

240 (54). ANTHUS SPINOLETTA — Oeverpieper.

(54a). ANTHUS SPINOLETTA SPINOLETTA.

3, 8, 10 en 17 nov. en 1 dec., resp. 1, 1, 3, 1 en 4 ex. gevangen, O. Flevoland, Zeewolde (hiervan 3 in coll. ten Kate, determinatie bevestigd door Voous en Van Marle) (Koridon, ten Kate) (**); 25 dec., 2 ex., ibidem (Koridon, Coldewey) (**).

241 (57). MOTACILLA ALBA — Witte Kwikstaart.

(57b). MOTACILLA ALBA YARRELLII.

9 febr., Arnhem, Sonsbeek (Nijeboer); 25 maart, 2 ex., 's-Gravenzande (Reesink); 6 april en 17 juni, Haamstede, Z (Vj. 10: 391); 12 mei, ad., Katwijk a/Zee (Rampen) en ad., Knardijk (Swart, Kr); 10 juni, 1 ex., ibidem (Te, Ki, Oo); 29 juli, zingend en alarmerend ♂ (ook ♀ gezien, vermoedelijk eveneens *yarrellii*), Noordwijk a/Zee (H. Niesen); 13 okt., Oostvoorne, ZH (Ros c.s.).

242 (56). MOTACILLA CINEREA — Grote Gele Kwikstaart.

Broedgevallen: Delden, „Twickel”, 10 mei, zeker 2, mogelijk 3 broedparen (Wa, Stoffel, Ki, Sw); Winterswijk, Bekendelle (watermolen), 10 mei, 1 (idem); Sas v. Gent, langs zijarm kanaal Gent-Terneuzen, 7 juli, 1 (Vj. 10: 417).

Winter waarnemingen: 28 jan., A'damse Bos (Swart); 21 febr., Venlo (Notermans); 12 dec., A'damse Bos (VWGr A'd. Bos).

243 (55). MOTACILLA FLAVA — Gele Kwikstaart.

1 maart, Eindhoven (B. J. Wittgen).

[De vroegste datum was tot nu toe 10 maart (zie Avif. Ned.: 73) (t.K.).]

21 okt., 3 ex., A'dam - W. Grote IJpolder (M. Bakker); 23 okt., Terschelling, Hoorn (Tanis); 28 okt., Sas v. Gent (v. d. Weghe).

[De laatste datum is 28 nov. (zie Avif. Ned.: 73) (t.K.).]

(55c). MOTACILLA FLAVA FLAVISSIMA.

Broedgevallen: Castricum, 1 (van 13 mei af, regelmatig ♂ en ♀; 10 juni, ♂ met voor; 25 juni, ♂ en ♀ een al uitgevlogen jonge Koekoek voerend) (Verkerk).

4 mei, ♂, duinen ten Z. van Katwijk (Rampen); 16 mei, 2 paar, Roode School (Reesink); 28 mei, ♂, Maassluis, opspuitrein (Beukers); 18 juli, ♂ (subspecies van bijbehorend ♀ niet kunnen vaststellen), Limmen, NH (G. J. v. Oordt, v. Orden).

(—). MOTACILLA FLAVA CINEREOCAPILLA.

25 april, ♂, Castricum, NH (gevangen en nadat enige kleurendia's waren gemaakt, geringd weer losgelaten; zie verder dit no., p. 200) (Verkerk, v. IJzendoorn, Kortenoever) (**).

[Deze, Italiaanse, subspecies was nog niet eerder in ons land vastgesteld (t.K.).]

244 (71). LANIUS EXCUBITOR — Klapekster.

Broedgevallen: N.W. Veluwe, 4 juni, 1 (nest met 4, ca 1 week oude pulli; 2 dagen later verlaten, w.s. werk van Vlaamse Gaai, die op 4 juni de Klapeksters steeds lastig viel) (J. en L. v. Dijk); Esbeek, Neterselse heide en Lage Mierde, Panneven, NBr, mogelijk 1 (vele waarnemingen in en buiten broedtijd) (Wi).

januari: O. Flevoiland (v. Dijk), A. W. duinen (H. Niesen), Rockanje (de Visser c.s.); *februari*: Ermelo (J. v. Dijk), A.W. duinen (H. Niesen), Oostvoorne (Regeer), Amersfoort (Vj. 10: 362), Kattendijke (Lebret), Weert (Vj. 10: 362); *maart*: Oldenzaal (idem) Ermelo (J. v. Dijk), A.W. Duinen (H. Niesen), Haagse Bos (Vj. 10: 362), Venlo (Spreuwenberg); *april*: Harderwijk (N. v. d. Beek), Amersfoort (Vj. 10: 362), Kampina (v. Erve); *juni*: 2 ex., Driehuis, NH (Vj. 10: 391); *augustus*: Kampina (v. Erve); *september*: O. Flevoiland (Ki c.s.; J. en L. v. Dijk), Kampina (v. Erve); *oktober*: O. Flevoiland (Coldewey), Hoog Buurlo, G (mej. Croin Michielsens), Loenermark, G (Coldewey), Texel (Nu), Castricum (Zwitser), Kennemerduinen (F. Niesen), Westlandse W.L. duin (F. de Boer c.s.), Rockanje (de Visser c.s.), Kampina (v. Erve), Strabrechtse heide (B. Wittgen); *november*: Wierden, Wolterveen (Meijerink), O. Flevoiland (Swart c.s.), Groesbeek (v. Erve), Ubbergen (idem), Utrecht-NW, Lage Weide (Holtman), Kampina (v. Erve); *december*: O. Flevoiland (IJerman), Kortenhoef, NH (Wo), A'dam-W (M. Bakker e.a.), Kampina (v. Erve).

246 (72). LANIUS SENATOR — Roodkopklauwier.

5 mei, Horn, L, bij het kasteel (bleef daar 14 dagen) (L.N. 65: 17); 18 mei, Neterselse heide, NBr (Wi); 19-20 mei, Texel, De Koog (Wa c.s.); 14 juli, Venlo, Vliegveld (Spreuwenberg, v. d. Homberg, Geeraedts).

247 (73). LANIUS COLLURIO — Grauwe Klauwier.

Broedgevallen: Terschelling, 8 (Vogels Terschelling: 46); Texel, tenminste 6 (Avif. Texel: 31); Wierden, Notterveen, Ov, 1 juni, ♂ (broeden niet uitgesloten) (Meijerink); Den Haag, W.L. duinen, 1 (Meijendelonderzoek); Schouwen, Burgh, 20 juli, 2 ad. + 3 nog niet lang uitgevlogen juv., die werden gevoerd; 24 juli, idem met 5 dergelijke juv. (Gadella); Kampina, Beerze-dal, NBr, 1 (v. Erve e.a.); Schijndel, NBr, 2 (praep. Kooijmans, med. Wi); Bergen, De Hamert, L, 2 paar (Wa, Ki, Sw); Vaals, Vijlener bos, 12 en 13 juni, ♂ (broedgeval ?) (Swart, Bonten).

248 (74). BOMBYCILLA GARRULUS — Pestvogel.

De in nov. begonnen kleine invasie (zie Lim. 36: 36) eindigde in *Friesland* op 21 febr. (Van. 15: 102); *Drente* leverde nog 2 opgaven, de laatste uit Havelte, 27 jan., 14 ex. (de Wilde). Tenslotte zijn er nog 4 opgaven van enkelingen, uit andere provincies: 12 jan., Ermelo (N. v. d. Beek); 27 jan., Castricum (Zwitser), 18 maart, Utrecht (Te, Kl) en 27 maart, Den Haag (bleef een week) (Nijkamp).

18 nov. weer een ex., A'damse Bos (Vj. 11: 107) en 24 dec., 2 ex., Amersfoort (idem).

249 (119). CINCLUS CINCLUS — Waterspreeuw.

3 nov., hoek Afsluitdijk-IJsselmeerdijk (Van. 15: 251).

253 (101). TURDUS PILARIS — Kramsvogel.

16 en 18 mei, O. Vlieland (Vj. 10: 391).

[Voor andere late mei-data, zie Lim. 36: 37] (t.K.).]

16 aug., 6 ex., Wassenaar, duinen (Vj. 10: 418).

[Dit is het zesde aug.-geval (zie Avif. Ned.: 77 en Lim. 36: 37) (t.K.).]

2 sept., enige ex., O. Flevoland (Tj. e.a.)

[Voor andere gegevens uit de eerste sept.-helft, zie Lim. 36: 37 (t.K.).]

255 (104). TURDUS ILIACUS — Koperwiek.

15 mei, ad., Rockanje, Kwakjeswater (Ou).

[De laatste voorjaarsdatum is 28 mei (zie Avif. Ned.: 78) (t.K.).]

4 juni, Texel, De Muy (Vj. 10: 391).

[juni-waarnemingen waren tot nu toe niet bekend, wel één uit juli (zie Avif. Ned.: l.c.) (t.K.).]

7 sept., 8 ex., Haagse W.L. duinen (Meijndelonderzoek).

[De vroegste datum is 3 sept. (zie Lim. 36: 37) (t.K.).]

257 (106). TURDUS NAUMANNI — Naumanns Lijster.

(106b). TURDUS NAUMANNI EUNOMUS.

7 maart, Voorschoten (afstand: 4 m; geen kijker; scherpe, witte wenkbrauwstreep, zwart afgezet; vleugels over hele breedte in zit meekraproodbruin; gespikkelde borst; tam, nieuwsgierig (Dr. H. C. Blöte) (*); 8 april, 1 ex., Eembrugge (afstand: ca 50 m; kijker: 7 x 50; iets kleiner dan Kramsvogel; zwart gespikkelde borstband onder lichte keel; donkere driehoekige vlek achter oog en zeer duidelijke witte oogstreep; bovendien, vooral vleugels, roodachtig bruin; snavel geelachtig; staart vrijwel zwart; voor of op de vleugelbocht een vrij duidelijke witte streep; vlucht lijsterachtig, minder golvend dan van Grote Lijster; oog opvallend donker) (J. S. Sybrandy en Mevr. Sybrandy (**).

258 (107). TURDUS TORQUATUS — Beflijster.

27 kaarten met gegevens van 23 maart: A'damse Bos (VWGr. A'd. Bos) tot 16 mei: Vlieland (Vj. 10: 418) en van 13 sept.: Zierikzee (R. ten Kate) tot 11 nov.: O. Flevoland (Nu, Tj, Wo); max. 5 ex.: 4 mei, Bloemendaal, Kennemerduinen (H. Niesen).

260 (100). GEOKICHLA SIBIRICA — Siberische Lijster.

10 nov., Goëngahuizen, Kromme Ee, Fr (R. v. d. Heide) (voor beschrijving zie Van. 16: 53) (*).

263 (109). OENANTHE OENANTHE — Tapuit.

11 nov., ad., Serooskerke, Weversinlaag (Viergever).

[Voor andere recente nov.-gevallen, zie Lim. 34: 214, 35: 71 en 36: 37) (t.K.).]

264 (109bis). OENANTHE HISPANICA — Blonde Tapuit.

13 aug., Texel, „De Krim” (zie verder Lim. 36: 118) (**).

[Dit is het 2e geval (zie Avif. Ned.: 80) (t.K.).]

266 (110). SAXICOLA RUBETRA — Paapje.

21 okt., juv., Den Haag, Segbroekpolder (F. de Boer, Beukers).

[Er zijn ook twee nov.-gevallen (zie Avif. Ned.: 80 en Lim. 35: 71) (t.K.).]

268 (113). PHOENICURUS OCHRUROS — Zwarte Roodstaart.

Broedgevallen: *Friesland*: Terschelling, 1 (Vogels Terschelling: 49); Vlieland, 27 juli en 3 aug., paartje (Vj. 10: 418); Appelscha, eind juli, paartje (Van. 15: 223); Sneek, 1 (2x gebroed) (Westra); Wolvega, 1 paar met jongen (Van. 15: 278); *Gelderland*: Ermelo, 1 (J. en L. v. Dijk); Apeldoorn, Kerstschoten, 7 mei, 1 ♂ en 2 ♀ (Nijeboer); Zutphen,

1 april— 7 mei, paartje (idem); Winterswijk, 't Rot, 1 broedpaar (Wa); *N. Holland*: A'dam-Z, 1, bij Ziekenhuis V.U. in aanbouw (mej. v. Drooge, Swart); A'dam-Buitenveldert, 6, 7 en 14 juli, ♂, zingend op huis in aanbouw (Frieswijk); *Utrecht*: Rhenen, 1 (sinds jaren) in steenfabriek (mevr. v. d. Berg-Bebelman); *Limburg*: Gulpen, 12 mei, 3 zingende ♂ ♂ (Gadella); Schin op Geul, 24 mei, 1 broedpaar (Wa, Ki, Sw).

29 dec., ex. gevangen, Ermelo (J. en O. v. Dijk).

270 (115). CYANOSYLVA SVECICA — Blauwborst.

Broedgevallen: O. Flevoland, N-deel, 9 juni, zingend ♂, ook baltsvlucht (H. v. Oordt); *Gelderland-Z. Holland*: Zaltbommel, 1; Staatsnatuureservaat „Kil van Hurwenen”, tenminste 3; Gameren, Kerkwijk, tenminste 4; Leerdam-Beesd-Culemborg, langs de Diefdijk, tenminste 10; Asperen-Heukelum, Herwijnen-Vuren, in Staatsnatuureservaat „Nieuwe Zuider Lingedijk”, tenminste ca 30 (Entrop); *N. Brabant*: Oisterwijk, 1 aan de Rozep en 1 aan de Reuzel; Kampinase heide, tenminste 32; Moergestel, 1 (van Erve); Netersel, minimaal 15—20; Goirle—Tilburg, langs de Leij, tenminste 9; Udenhout, meer dan 10 (Wi); Haaren, kasteel Nemerlaer, vrijwel zeker 2 (G. A. Brouwer); Stiphout, Leemkuilen, 3; Mierlo-Hout, 1; Lierop, 1 en Mierlo, 1 (v. Aerle); *Limburg*: Venlo, Venkoelen, w.s. 2 (Wa c.s.); Nederweert, Ospelse Peel, 1 (Spreuwenberg c.s.); Heijthuijsen, 15 juli, zingend ♂ (idem).

28 juli, meerdere ex. (1 gevangen), Hilversum, Laarder Waschmeer (Lichtenbeld c.s.); 3 aug., ca 15 ex. (♂ gevangen), Braakmanpolder (v. d. Weghe).

[Volgens Avif. Ned.: 81, najaarstrek van begin aug. af (t.K.).]

(115a). CYANOSYLVA SVECICA SVECICA.

30 april, Baexem, L. (Vj. 10: 391).

[Dit is het derde april-geval (zie Avif. Ned.: 81) (t.K.).]

8 juni, Leeuwarden, Kleine Wielen (Van. 15: 158).

[Juni-gegevens ontbraken tot nu toe (zie Avif. Ned.: 81) (t.K.).]

14 sept., ♂ gevangen, O. Flevoland, Knardijk (A. Smit, v. Orden); 29 sept., ♂ ad., gevangen, Hoophuizen (P. Boer, A. Smit c.s.).

[De laatste datum was tot nu toe 18 sept. (zie Avif. Ned.: 81) (t.K.).]

— (—). CETTIA CETTI — Cetti's Zanger.

De waarneming van 9 okt., in het IJsselmeerkustgebied te Ermelo (zie Lim. 36: 118), is niet aanvaard door de C.N.A.

274 (85). LOCUSTELLA LUSCINIODES — Snor.

Zwartemeer-W, totaal geringd 28 volgroeide ex. (Koridon); 3 okt., zingend ex., aldaar (idem).

[De laatste datum is 4 okt. (zie Avif. Ned.: 82 en Lim. 35: 72) (t.K.).]

280 (92). ACROCEPHALUS PALUDICOLA — Waterrietzanger.

6 aug., Bergen, De Hamert, L. (v. d. Hombergh c.s.); 8 aug., Zwartemeer-W (Koridon); 4 sept., O. Flevoland, Knardijk (J. v. Dijk); 29 sept., idem (Vj. 10: 468); 27 sept., Lichtschip „Texel” (coll. Zoöl. Mus. A'dam) (Voous).

282 (96). SYLVIA ATRICAPILLA — Zwartkop.

Voor gevallen uit jan. en febr. (Meppel, Deventer, Oosterbeek, Maarn, Bussum, Maastricht) zie Vj. 10: 332 en 362; voorts 6 maart, een ex. te Numansdorp, dat daar al ca een maand vertoefde (v. d. Lee).

284 (95). SYLVIA BORIN — Tuinfluiter.

16 okt., Texel, De Koog (Eelman, v. Orden); 22 en 23 okt., 1 ex. (niet hetzelfde), Vlieland (Van. 15: 278).

[Afgezien van een eind nov. dood gevonden ex., was de laatste datum tot nu toe 24 okt. (zie Lim. 36: 39) (t.K.).]

286 (98). SYLVIA CURRUCA — Braamsluiper.

Broedgevallen: *Overijssel*: Kalenberg, 1 (Wa, Ki, Sw); Ommen, Kasteel Eerde, tenminste 3 (idem); Kampen, stadspark, tenminste 1 (Wa; t.K.); *Gelderland*: Winterswijk, zingende ♂♂: Harenhoek, 1, 't Rot, 1, Bekendelle, 3 (Wa, Ki, Sw); Zeddam, Huize Bergh, 2 (Wa); Nunspeet, Legerplaats, 1 (H. Smit); Hoophuizen, 1 (idem); Ermelo, zingende ♂♂ op 10 verschillende plaatsen (Sevinga); Texel, Staatsbos 5 zingende ♂♂ (Wa, Ki, Sw); *Limburg*: Bergen, tenminste 6 zingende ♂♂ (Wa); Venlo, Bovenste Molen, 2 (Wa, Ki, Sw), park en Venkoelen, 1 zingend ♂ (Spreuwenberg); Tegelen, 1 (idem); Meijel, 1 zingend ♂ (idem); Eperheide, idem (Wa, Ki, Sw).

289 (80). PHYLLOSCOPUS TROCHILUS — Fitis.

3 nov., Terschelling, Oosterend (Van. 15: 250).

[Voor latere data, zie Lim. 35: 74 (t.K.).]

(80b). PHYLLOSCOPUS TROCHILUS ACREDULA.

21 april, O. Flevoland, Kamperhoek (Ki, Kl. Te; zie verder Lim. 36: 7—9); 5 mei, Kennemerduinen (opvallend vaal, zonder geel; gezien plaats van waarneming, zeker doortrekker; m.i. *acredula*) (Bi).

290 (79). PHYLLOSCOPUS COLLYBITA — Tijftjaf.

Late data: 27 nov. en 6 dec., Wassenaar (Be); 1 dec., Mokkebank, Fr (Van. 15: 278); 2 dec., O. Flevoland, gemaal Lovink (Meijerink) en Leeuwarden (Van. 15: 278).

(—). PHYLLOSCOPUS COLLYBITA ABIETINUS.

[1960: 31 okt., Lichtschip „Texel” (zie verder Lim. 36: 152) (**).]

(—). PHYLLOSCOPUS COLLYBITA FULVESCENS.

[1954: 10 okt., De Beer (zie verder Lim. 36: 152) (**).]

[1960: 27 nov., Apeldoorn (ibidem) (*).]

[1961: 23 nov., Texel (ibidem) (**); 21 nov., Wassenaar (coll. Mus. Leiden) (**).]

18 okt., ♂, Texel, De Koog (Lim. 36: 152) (**).

291 (81). PHYLLOSCOPUS SIBILATRIX — Fluiter.

Broedgevallen: Bunde, Bunderbos, L, 9 juni, zingend ♂ (Gadella); Rijckholt, L, 5 juni, zingend ♂ (idem); Wijlre, Dolsberg, L, 3 zingende ♂♂ (idem); Vijlen, Holseter bos, L, 24 mei, 6 paar (Wa, Ki, Sw) en 6 juni, Vijlener bos, 3 zingende ♂♂ (Gadella); Vaals, Vaalsbos, L, 24 mei, 6 paar (Wa, Ki, Sw).

292 (—). PHYLLOSCOPUS BONELLI — Bergfluiter.

5 mei, ♂ Den Haag, „Oosterbeek” (witgrijze onderzijde; keel niet geel; crème-oogstreep; geelgroene stuit; herkend aan zang van de vogel van 1958, ratelend, minder melodius dan van Fluiter; maakte ook kleinere indruk) (Diedrich) (*); 18 en 20 mei, ♂, Ermelo (van boven bruingrijs, van onderen zeer licht; geelgroene stuit; zang: snellere triller dan van Braamsluiper, miste de è-klank, meer Fluiter-timbre, aantal lettergrepen 6 à 7 à 8, duur ca 1½ à 2 sec., 7 à 8x per minuut, krachtig) (Sevinga, N.

v. d. Beek, J. v. Dijk); 22, 24 en 25 mei, ibidem (Tj) (**); het geval van 2 juni, Hoge Veluwe (alleen gehoord) (zie Vj. 10: 461) is niet aanvaard door de C.N.A.

294 (83). PHYLLOSCOPUS INORNATUS — Bladkoninkje.

[1961: 26 okt., Hilversum (afstand: $2\frac{1}{2}$ m; kijker: 10 x 65; dubbele, lichte vleugelstreep, opvallende, scherp getekende oogstreep; lichte poten; *Phylloscopus-habitus*) (Taapken) (*).]

26 aug., Terschelling, Oosterend (erf Biol. Station; waargenomen op 4 m zonder en op 10 m met kijker 7 x 50; de twee vleugelstrepen waren zeer duidelijk, evenals de overige kenmerken: grootte, kleurverdeling en oogstreep) (Tanis) (*); 2 okt., ad., dood gevlogen tegen glasscherm, Naarden (gebalgd en gedemonstreerd op vergadering, afd. CNV, 18 nov. 1962) (Kraak) (**); 22 okt., ex., gevangen, Vlieland (coll. Fries N. H. Mus, zie fig. 6). (Westra) (**).

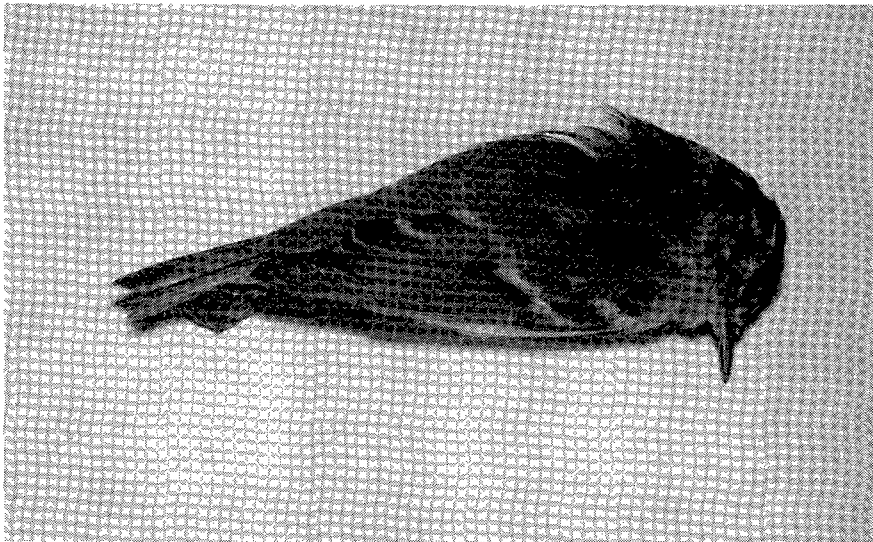

Foto W. DE JONG

Fig. 6. Bladkoninkje (*Phylloscopus inornatus*), Vlieland, 22 oktober 1962.

296 (68). REGULUS IGNICAPILLUS — Vuurgoudhaantje.

Broedgevallen (?): *Gelderland*: Ermelo: Speulderbos, 17 mei, zingend ♂; Leuvenumse bos, 23 mei, idem (Sevinga); Bergh, Montferland, 9—11 juni, 2 geregeld zingende ♂♂, bos van Huize Bergh (Wa); *Limburg*: Valkenburg, 24 mei, in park, zingend ♂ (Wa, Ki, Sw); Vijlen, Holseterbos, 24 mei, tenminste 6 zingende ♂♂ (idem) en 16 juni, 1 zingend ♂ (Swart); Wittem, Bovenste bos, 11, 20 en 22 juni, zingende ♂♂ (22 juni, tenminste 3) en Onderste bos, 22 juni, 1 zingend ♂ (Swart); *Vaals*, Vaalser bos, 24 mei, tenminste 4 zingende ♂♂ (Wa, Ki, Sw); *Malensbos* (WZW van Vaals), 21 juni, zingend ♂ (Swart).

19 mei, Texel, Bosch en Duin (volgende dag verdwenen) (Wa, Ki, Sw, Bz, H. v. Oordt, Smidt v. Gelder).

297 (75). MUSCICAPA STRIATA — Grauwe Vliegenvanger.

14 okt., ad., De Beer (Ou).

[De laatste datum is 10 nov. (zie Avif. Ned.: 88) t.K.).]

298 (76). FICEDULA HYPOLEUCA — Bonte Vliegenvanger.

Broedgevallen: Terschelling, 27 juli, ♂ + ♀, 4 juv. voerend, bos Formerum (Tanis); Eelde, „De Braak”, Paterswolde, 2 (G. de Vries e.a.); Dwingelo, 9 juni, ♂ (Nap); Vledder, Dr, 2 (Vj. 10: 468); Steenwijk, „De Eeze”, 3 (Van. 15: 277); Ommen, „Eerde”, enkele (Wa); Hulshorst, 2 (J. v. Dijk); Harderwijk, „Sonnevank”, 1 (idem); Ermelo, 2 (v. Dijk, Sevinga, v. d. Beek); Putten, „Schovenhorst”, w.s. 1 (9 juni, zingend ♂) (Sevinga, v. d. Beek); Hoge Veluwe, 6 (Dir. Nat. Park); Ede, Noord Ginkel, 2 (Stel); Baarn, 1 (4 juni, ♂ met voer) (Vj. 10: 391); Hilversum, Eindegooi-Pijnenburg, 1 (Kraak, v. Ingen); Bergen, De Hamert, L, 1 (Spreuwenberg); Venlo, 1 (idem).

300 (78). FICEDULA PARVA — Kleine Vliegenvanger.

2 juni, ♂, Esbeek, „De Utrecht”, NBr (Beukers); 2 sept., O. Flevoland, Knardijk (Ki, Kl, Oo, Sw, Te, Wa); 22 en 23 sept., Texel, duinen bij vuurtoren (excursie CNV); 23 sept., juv., Terschelling (Van. 15: 223); 7 okt., 2 ex., Beetsterzwaag (Vj. 10: 468); 20 okt., juv., Vlieland (gevangen en geringd) (Westra); 15 nov., Haamstede (Vj. 11: 107).

[Nov.-waarnemingen waren tot nu toe niet bekend (zie Avif. Ned.: 89) (t.K.).]

308 (69). PANURUS BIARMICUS — Baardmannetje.

Broedgevallen: Zwartemeer-W: gevonden 17 (geringd 196 volgroeide ex.) (Koridon).

O. Flevoland: Knardijk: 14 juli, 7 + 8 juv. (N. v. d. Beek); 12 aug., 5 juv. (Meeth); 4 sept., 48 ex. (18 ♂ + 30 ?) (J. v. Dijk); 20 okt., ca 300, verspreid (Vj. 10: 468); 3 nov., 7 ex. (Swart, Kr); 2e helft dec., herhaaldelijk troepjes in rietvelden (IJerman); Lelystad, zandterreinen: 22 sept., 15 ex. (2 ♂ ♂ gevangen) en 23 sept., enkele malen groepen van 10-15 ex. (2 ♂ ♂ en 1 ♀ gevangen) (Lichtenbeld c.s.); bij gemaal Lovink: 15 okt., 12 ex. gevangen (v. d. Berg, Koridon); 6 nov., ca 25 ex, aldaar (Koridon, t.K.).

kust Eemmond-Huizen, 27 okt., 3 ex. (Wo); Uitdam, Broek in Waterland, 16 okt., 6 ex. (M. Bakker).

311 (31). EMBERIZA CALANDRA — Grauwe Gors.

Broedgevallen (?): Stedum, 12 aug., ♂ (volgens betrouwbare inlichtingen ieder jaar ter plaatse broedend) (Schattenkerk); Zutphen, 7 april, zingend ♂ (Nijeboer); Den Haag, W.L. duinen, 9 juni, 1 ex. (Meijendelonderzoek); Sas v. Gent-Philippine, 24 juli, 3 ex. (ook zang gehoord) (v. Impe); Heusden, Peel „De Veluwe”, NBr, 6 aug., 4 ex. (w.s. broedgeval (Regeer, Martens); Ospel, L, 23 mei, tenminste 4 zingende ♂ ♂ (Wa, Ki, Sw); Sevenum, L, tenminste 12 broedgevallen (Spreuwenberg, Br. Agatho); Sittard, 13 april, 3 zingende ♂ ♂ (Coldewey).

20 okt., Oostvoorne (Ou, J. v. de Beek).

312 (32). EMBERIZA CITRINELLA — Geelgors.

Broedgevallen: West Nederland: Terschelling, ca 50 paar, toenemend (Vogels Terschelling: 57); Castricum, NH, algemeen bij akkerland in de duinen en waar akkerland grenst aan binnenduinrand (Verkerk); Leerdam, ZH, vrij algemeen langs dijken en bouwland (Entrop); Ritthem, Z, 31 mei., zingend ♂ (vermoedelijk broedgeval) (Lebret).

314 (33). EMBERIZA LEUCOCEPHALOS — Witkopgors.

8 okt., ♂, gevangen, Bloemendaal, Kennemerduinen (gefotografeerd en 9 okt., geringd, vrijgelaten) (Akkerman en Hessels) (gezien door Belterman, Bi, F. Niesen e.a.) (**).

316 (—). EMBERIZA MELANOCEPHALA — Zwartkopgors.

12 mei, ♂, Texel, De Koog (gefotografeerd in kleuren) (J. v. Esbroeck) (**).
[Dit is het derde geval voor ons land (zie Avif. Ned.: 92) (t.K.).]

318 (35). EMBERIZA AUREOLA — Wilgengors.

26 aug., ♀, O. Flevoland, meerdijk (afstand: 20 m; kijker: 12 x; herkend aan Waterrietzangerkop; vuilwitte bovenoogstreek, daarboven donkere strepen, het midden van de bovenkop lichter, donkere wangen; vuilwitte kin; lichtgele onderzijde, op borst met bruin waas; op bovenzijkanten van de borst 2 bruine plekken als bij Strandplevier; ken de soort van broedplaatsen in Finland) (Sw) (*).

319 (37). EMBERIZA HORTULANA — Ortolaan.

Broedgevallen: Winterswijk, 10 mei, tenminste 20 zingende ♂♂ op verschillende plaatsen, o.a. Bekendelle, 't Rot en Meerdinks bos (Wa, Stoffel, Ki, Sw); Sevenum, L, 25 juni, 2 zingende ♂♂ (Spreuwenberg, Br. Agatho).

24 april, Wageningen Eng (Vj. 10: 418).

[De vroegste datum is 10 april (zie Lim. 36: 41) (t.K.).]

28 aug., juv., Ameland, Oerd (J. en O. v. Dijk); 21 okt., ad., Harderwijk (Wa); 1 nov., 2 ex., Hilvarenbeekse heide (M. Mandos, med. Wi).

[De laatste datum was tot nu toe 16 okt. (zie Avif. Ned.: 92) (t.K.).]

322 (40). EMBERIZA RUSTICA — Bosgors.

29 sept., ad., Texel, Eijerland (afstand: 4 m; kijker: 10 x 50; witte buik en borst contrasterend met warm roestbruine bovendelen; borstband bestaande uit een onregelmatig samenstel van strepen en vlekjes; donkere, brede kruinstreep, geflankeerd door isabelkleurige oogstreep; kuifje, dat af en toe werd opgezet; oorstreek donker met er onder lichte isabelkleurige streep, kleine, hoornkleurige snavel; keel isabelkleurig, niet wit; warmbruine rug streperig; staart met witte buitenvlag; roodbruine poten; voedsel zoekend in vochtige greppel; kleiner dan Rietgors — beide vogels zaten eenmaal naast elkaar op prikkeldraad; regelmatig wippend met de staart; geluid hoog en ijl: „siep”, of „chiep (tsiep)” (F. de Boer, Schattenkerk, Regeer, Peeters, mevr. Peeters, Martens, Beukers) (**).

323 (41). EMBERIZA PUSILLA — Dwerggors.

[1957: 3 maart, 3 ex., Kil van Hurwenen, G (zie verder Natura 54: 63) (**).]

325 (43). CALCARIUS LAPPONICUS — IJsgors.

23 en 24 april, 2 ♂♂, Castricum, infiltratiegebied (Verkerk, Zwitser c.s.).

[De laatste datum was tot nu toe 15 april (zie Lim. 36: 41) (t.K.).]

23—24 sept., Terschelling (Tanis).

[De vroegste datum is 16 sept. (zie Avif. Ned.: 94) (t.K.).]

De overige gegevens betreffen: O. Flevoland, Harderwijk, Castricum, Wijk a/Zee en Rozenburg.

326 (44). PLECTROPHENAX NIVALIS — Sneeuwgors.

3 juni, ♂, Texel, Oudeschild (Walter, Brouwerens, Schreuder); 6 juni, eveneens aldaar (Vj. 10: 392).

[Indien dit niet een ontsnapte of vrijgelaten kooivogel is, betreft dit het eerste juni-geval (t.K.).]

14 sept., Zandvoort (Frieswijk); 17 sept., 6 ex., Texel (Schweigman), 24 sept., al 70 ex., aldaar (Spreuwenberg c.s.).

Binnenland: Utrecht, opspuitterrein Overvecht, 29 dec., 5 ex. (Marra); Vianen, Lekbrug, 1 dec., ca 25 ex. (idem); Moergestel, NBr, 1 en 4 jan., 1 ex. (v. Erve).

327 (12). COCCOTHAUSTES COCCOTHAUSTES — Appelvink.

Broedgevallen: Winterswijk, Woold, 1 (Wa); Gorssel, De Voorst, 1 (Nijeboer); A'damse Bos, vermoedelijk 1 (9 juni, 2 ex.; 28 juli, stervend vliegvlug jong, aldaar) (VWGr. A'damse Bos); Wittem, Epen, Bovenste bos, L, 1 (1 juv. met pluïs op kop en zeer kort staartje; 2e juv. gehoord) (Swart).

Sine dato, Terschelling (Tanis); april, 3 ex., Ameland (Van. 15: 109); 1 april, Maartensdijk (Marra); 3 april, ziek ex., Hulshorst (Schouten, B'leeker); 22 april, 2 ad., Venlo (Spreuwenberg); 4 mei, Bloemendaal, Kennemerduinen (H. Niesen); 8 juni, ♂, Hulshorst (A. Smit).

329 (14). CARDUELIS CARDUELIS — Putter.

Broedgevallen: *Friesland*: Terschelling, 3 paar (Vogels Terschelling: 58); *N. Holland*: Texel, tenminste 4 paar (Avif. Texel: 38 en Wa, Ki, Sw); Castricum, Baklum, mei en juni, steeds zingende ♂♂, op 2 verschillende plaatsen; volgens med. Van IJendoorn 1 nest bij Prov. Ziekenhuis „Duin en Bosch” (Verkerk); *Z. Holland*: Noordwijk-Binnen, 28 mei, 1 (Vj. 10: 392); Den Haag, 3 juni, ijsbaan Sportlaan, 2 ad. (Regeer); 10 juni, Meer en Bos, 2 ad. (F. de Boer); Numansdorp, in de zomer geregeld 1 paar, ook zingend ♂ (v. d. Lee); *Zeeland*: Braakman, 4 juli, 2 ad. (broedgeval ?) (v. Impe); Oostburg, 30 juni, ♀ juv., dood gevonden (coll. Zoöl. Mus. A'dam no. 16.511) (Enkelaar); *Limburg*: Epen, 10 en 18 juni, resp. 1 en 2 ex.; Wittem, 16 juni, 2 ad.; Schinopgeul, 19 juni, ad. (broedvogels ?) (Swart).

20 mei, ca 20 en 1 juli, ca 8 ex., 's-Gravenzande, Oranjevaart (Beukers).

330 (15). CARDUELIS SPINUS — Sijs.

Broedgevallen (?): Terschelling: juli en aug., paartje, Van Hunenplak (zie verder Vogels Terschelling: 135); Texel 16—21 mei, telkens gezien en horen zingen op verschillende plaatsen in de Staatsbossen (Wa); 7 juli, 3 juv., Westermient (zie verder Avif. Texel: 38); 12 juli, ♂, Den Hoorn (Vj. 10: 418); Vlieland, 1 en 2 juni, ♂, Bomenland (Vj. 10: 418).

332 (16). CARDUELIS FLAVIROSTRIS — Frater.

2 nov., ca 700 ex., O. Flevoland, visvijvers (Meijerink, Maaldrink, Schweigman). *Binnenland* Haren, Gr. Oosterpolder, 14 jan., 3 ex. (L.N. 65: 94); Hoogeveen, Dr. Noordsche Schut, 31 okt., 4 ex. (Nijeboer); Vianen, ZH, 18 maart ca 25 ex. (Lichtenbeld c.s.); Stevensweert, L, 7 jan., 10 ex. (NHMBL 51: 19).

(16). CARDUELIS FLAVIROSTRIS PIPILANS.

[1960: 16 nov., ♀, gevangen, Ritthem, Z (geringd met Leiden N 53.658; dood gevonden 6 mei 1961, Denholme, York, Engeland (zie Lim. 36: 105) (Vogeltrekstation (**)).]

[Dit is het derde geval voor ons land (zie Avif. Ned.: 96) (t.K.).]

333 (17). CARDUELIS FLAMMEA — Barmsijs.

1 jan., 2 ex., Ermelo (J. v. Dijk); 20 jan. en 24 febr., resp. 12 en 13 ex., Lekkerkerk (Duiven); 3 febr., 3 ex., Huizen (Swart c.s.); 24 okt., 4 ex., Westerbork, N.W. Balinge, Dr (Nijeboer); 7 nov., ad., Tegelen, L (Spreuwenberg); 11 nov.—eind dec. (en jan. en febr. 1963), telkens troepjes, max. (14 nov.) ca 30 ex. (vooral *flammea*, maar ook meer dan eens *cabaret*), Wassenaar (Bz).

(17b). CARDUELIS FLAMMEA CABARET.

4 en 10 febr., resp. 2 en 4 ex., Wassenaar (Bz); 17—21 mei, ca 15 ex., baltsend en zingend, Texel, Bosch en Duin (Ki, Sw, Wa); 26 mei, ad., Marken (Bonten); 11 nov.—eind dec., zie ook boven.

334 (17bis). CARDUELIS HORNEMANNI — Witsluitbarmsijs.**(17bis). CARDUELIS HORNEMANNI EXILIPES.**

6 jan., Den Haag, Sorghvliet (afstand: 3—4 m; kijker 10 x 50; rug en stuit zéér licht grijs, ongestreept; onderzijde bijna wit; enkele vlekjes op borst; opvallend lichte vogel tussen andere Barmsijsen, ook iets groter; twee lichte (ca witte) vleugelstrepen; precies *C. hornemanni exilipes* uit het „Handbook” (Bi) (**); 16 okt., Bloemendaal, Kennemerduinen (afstand minder dan 10 m; zelfde kenmerken als de vogel van 6 jan. (idem) (**); 28 okt., ex. gevangen op vinkenbaan aldaar, maar weer ontsnapt; eveneens precies de vogel van jan. (Bi, Belterman, v. d. Elst, v. Tussenbrcek) (**); 27 okt., Texel, duinen bij De Cocksdorp (afstand: ca 15 m; kijker: 10 x 60; een „licht gekleurde Barmsijs” met een zeer duidelijk volkomen witte stuit; slechts kort, op de grond, waargenomen, maar goed gezien; karmijnrood voorhoofd) (Nu) (*); 19 nov., 2 ♂♂ + 5 ♀♀, poldertje bij vuurtoren Eierland, Texel (kijker: 7 x 50; afstand: 5 m; zeer lichte stuit, wit tot vuilwit) (Peeters) (*); 6 nov., ♀ 1e jaar, gevangen op vinkenbaan, Vogeltrekstation, Wassenaar (coll. Rijksmuseum Leiden, no. 33812; determinatie bevestigd door Hens, v. Marle en Voous) (Perdeck, Voorham) (**).

De volgende vogels worden door de waarnemer beschouwd als bastaarden tussen *Carduelis flammea* en *C. hornemanni*:

4 jan., 2 ex., Vlieland, Bomenland (afstand: ca 5 m; kijker 7 x 50; opvallend licht gekleurd; stuit grijswit en ongestreept; op de rug een witte, overlangse streping; kleur van de buik niet zuiver wit, meer vuilwit; flanken met grove, donkere lengtestreping; vogels forser dan *C. flammea cabaret*) (Spaans en 8 medewaarnemers) (*); 5 jan., 5 ex., aldaar (afstand: ca 2 m, 1 ex. op minder dan $\frac{1}{2}$ m; kenmerken als bij vogels van 4 jan., behalve een overjarig ♂, dat een rose stuit had en een rose borst; verder bij slechts één van de overige vogels op de borst een weinig rose; sommige hadden één, andere twee witte vleugelstrepen (idem) (*).

335 (19). SERINUS SERINUS — Europese Kanarie.

Broedgevallen (?); Stad Delden, 23 april (Meijerink) en 10 mei (Wa, Ki, Sw), zingend ♂; Eindhoven, 27 en 29 juni, 2 ex. (Vj. 10: 392); Valkenburg, L, 25 mei, zingend ♂, in oude broedbiotoop (Wa, Ki, Sw, Hens).

20 april, ♂ → N.O. (van boom tot boom langs polderweg, Wilnis, U (F. de Boer, Schattenkerk); 6 en 7 mei (daarna niet meer), zingend ♂, Almelo (H. en C. Smeenk); 27 mei, ♂, Den Haag, Zuiderpark (Vj. 10: 418); 3 nov., ex. → ZW, Hoophuizen (Smit, v. Orden); 13 nov., druk zingend ex., Wierden (Maaldrink); 25 dec. — 1 jan. 1963, 6 ex. (daarna 3 ex. tot 5 jan.), Uden, Volkel, NBr (L. Smits).

336 (20). PYRRHULA PYRRHULA — Goudvink.

Broedgevallen (?): O. Stellingwerf, Dellebuurster heide, Fr, 20 mei, 1 ex. (Van. 15: 171); Roden, Lieveren, Dr, 2 paartjes, waarvan 1 broedend (Vj. 10: 392);

Norg, Veenhuizen, Dr, aug.-sept., 3 ♂♂, 3 ♀♀ en 12 juv. (Nijeboer); Gorssel, „De Voorst”, G, 1 april—7 mei, 7 paar (idem); De Bilt, „Oostbroek”, U, 2 juni, ♂ (Gadella); Esbeek, „De Utrecht”, NBr, mei en juni, op 3 ver uit elkaar gelegen plaatsen, eenmaal zelfs 3 roepende ♂♂ bij elkaar (Wi); Oirschot, NBr, 13 paar (med. Wi); Oisterwijk, Rietven, NBr, 24 april, paartje, in mei enkele waarnemingen door jachttopziener (v. Erve); Kampina, Beerzedal, NBr, hoogstwaarschijnlijk 2 broedparen (idem).

De overige gegevens betreffen: Ameland, Assen, Tiende veen bij Beilen, Ruinen, Epse bij Gorssel, Bilthoven, A. W. duinen en Den Haag.

(20b). PYRRHULA PYRRHULA PYRRHULA.

1 jan. t/m 3 april, 4 ♂♂ + 4 ♀♀. Castricum (3 ex. gevangen; vleugel ♂: 96; 2 ♀♀: 90.5 en 91 mm) (Verkerk c.s.); 14 jan., 2 ex., Empe, G (groter dan de standvogels (F. Gerritsen); 25 jan., 2 ♂♂ + 2 ♀♀, A'dam, Zorgvlied (verschil in grootte t.o.v. een Vink) (Kr); 9 febr., 2 ♂♂, Wassenaar (groot, heldere kleuren, weinig schuw) (Bz) en ♂ + ♀, Haarlem-Z (♂ groot, rose lichter dan van *europoea*) (v. d. Elst); 10 febr., ♂, dood gevonden, Texel, Den Burg (vleugel 91 mm, snavel 11 mm en loopbeen 21 mm) (Peeters); 11 febr.—28 maart, ♂ + ♀, A'dam, Nieuwe Oosterbegraafplaats (duidelijk groter dan Vink) (Swart, Kr); 24 febr., 2 ♂♂ + 1 ♀, Aerdenhout (opvallend groot; ♂ heller roserood dan *europoea*) (Smidt v. Gelder); 26 maart, 2 ♂♂ + 1 ♀, Haarlemmerhout (♂♂ groot; rose lichter dan van *europoea*) (v. d. Elst); 7 april, ♂, Bilthoven (ca ¼ groter dan *europoea*) (G. J. v. Oordt); 21 okt., ♂, gevangen, Vlieland (vleugel 92 mm) (Westra).

339 (23). LOXIA CURVIROSTRA — Kruisbek.

De 85 kaarten betreffen vooral Friesland, Gelderland en N. en Z. Holland, wat minder N. Brabant, enkele Overijssel, Utrecht en Zeeland, terwijl de overige 3 provincies ieder slechts één opgave opleverden.

Voorlopers verschenen 30 april, 2 ex., Hoge Veluwe (J. v. Dijk) en 2 mei, 1 ex., Den Haag (Vj. 10: 392). Pas einde juni volgden nieuwe waarnemingen, nu in groot aantal, vooral op Texel: ca 100 ex. (Vj.: l.c.), maar ook zijn er dan al 50 ex. in Oisterwijk, NBr (Vj. 10: 418) en 3 ex. in Valkenburg, L (Bi). Over aug. is er slechts één kaart: 18 aug., 8 ex., Heerenveen (Vj. 10: 418). Van begin sept. af neemt het aantal waarnemingen weer toe, verreweg de meeste betreffen echter okt., met als maximum: 21 okt., 54 ex., A.W. duinen (H. Niesen). Over de eerste helft van dec. zijn er nog opgaven uit Gelderland (Oosterbeek), Utrecht (Groenekan en Lage Vuursche) en N. Brabant (Kampina). De laatste zijn uit N. Holland (Bentveld, 23—26 dec., 2 ex., nog gehoord op 27 dec.) (Meeth). [Op 2 jan. 1963 werd te Oudega-Sm, Fr, een „door kou bevangen (?)” ex. aangetroffen (zie Van. 16: 12) (t.K.).]

343 (27). FRINGILLA MONTIFRINGILLA — Keep.

Zomerwaarnemingen: 17—21 juni, 3 ♂♂, Bergen, NH (Vj. 10: 392).

348 (10). PASTOR ROSEUS — Rose Spreeuw.

23 juli, Vlieland (zie verder Lim. 36: 120) (**).

351 (3a, b). CORVUS CORONE — Kraai.

(3a). CORVUS CORONE CORNIX.

5 mei, Rotterdam, Heyplaat (Vj. 10: 392); 2 juli, Twello, G (idem).

353 (5). CORVUS MONEDULA — Kauw.

(—). CORVUS MONEDULA SOEMMERINGII.

21 jan., Wemeldinge (Wa, Ki, Oo, Sw); 14 mei, Wassenaar, „Voorlinde” (bijzonder sprekende vuilwitte streep op zijhals, die met het blote oog al op een afstand frappeerde) (Bz).

[Dit is de eerste mei-waarneming (zie Avif. Ned.: 102) (t.K.).]

355 (7). NUCIFRAGA CARYOCATACTES — Notenkraker.

24 dec., Hoenderlo, Spelderholt (was daar reeds ca 6 weken; kwam op de iedere avond voor de Wilde Varkens gestrooide mais af) (Te, Ki, Kl, Coldewey, Stoffel).